

313
DESEMBRE
2024

EL MÓN L'ANY 2025: Deu temes que marcaran l'agenda internacional

CIDOB
BARCELONA
CENTRE FOR
INTERNATIONAL
AFFAIRS

Text finalitzat el 15 de desembre de 2024. Aquesta Nota Internacional és el resultat de la reflexió col·lectiva de l'equip de recerca de **CIDOB**. Coordinada i editada per Carme Colomina, en el procés de redacció ha comptat amb aportacions d'Inés Arco, Anna Ayuso, Jordi Bacaria, Pol Bargaes, Javier Borràs, Víctor Burguete, Anna Busquets, Daniel Castilla, Carmen Claudín, Patrizia Cogo, Francesc Fàbregues, Oriol Farrés, Marta Galceran, Blanca Garcés, Patrícia Garcia-Duran, Víctor García, Seán Golden, Rafael Grasa, Josep M. Lloveras, Bet Mañé, Ricardo Martínez, Esther Masclans, Oscar Mateos, Pol Morillas, Francesco Pasetti, Héctor Sánchez, Eduard Soler i Lecha, Laia Tarragona i Alexandra Vidal.

2025 arrenca amb més preguntes que respostes. El món ja ha votat i ara toca veure quines polítiques ens esperen; quin impacte tindran les noves agendes guanyadores; fins on arribarà la imprevisibilitat de Trump 2.0; i si estem davant d'un Trump factor de canvi o davant d'escarafalls i focs d'artifici polític.

El 2025 es parlarà de treva, però no de pau. L'ofensiva diplomàtica guanyarà terreny a Ucraïna, mentre la caiguda del règim sirí de Bashar al-Assad obre una transició política incerta. Aquests moviments posaran a prova un sistema internacional incapaç de resoldre les causes estructurals dels conflictes.

El món es debat entre la gesticulació dels nous lideratges, els escenaris canviants que estan redibuixant conflictes enquistats, i una rivalitat sinoestatunidenca que pot derivar en una guerra comercial i tecnològica. La por, com a dinàmica que impregna polítiques, tant en el camp migratori com en les relacions internacionals, guanya terreny el 2025.

2 025 serà un any de ressaca postelectoral. El món ja ha votat, i ho ha fet, en molts casos, des de l'enuig, el malestar o la por. **Més de 1.600 milions** de persones van passar per les urnes el 2024 i, en general, ho van fer per castigar els partits al poder. La llista de governants derrotats és llarga: demòcrates estatunidencs, conservadors britànics, el *macronisme* a França, o l'esquerra portuguesa. Fins i tot aquells que han resistit han sortit debilitats, tal com testifiquen la **desfeta electoral** del Govern d'Ishiba Shigeru al Japó, les coalicions necessàries a l'Índia de **Narendra Modi** o la Sud-àfrica de **Cyril Ramaphosa**.

El cicle electoral del 2024 ha deixat la democràcia una mica més masegada, ja que els **països que experimenten descensos nets** en l'acompliment democràtic superen amb escreix els que aconsegueixen avançar. Segons l'informe *The Global State of Democracy 2024*, quatre de cada nou estats estan en pitjor situació democràtica que abans, i aproximadament només un de cada quatre n'ha millorat la qualitat.

L'any 2025 és el del retorn de Donald Trump a la Casa Blanca, i d'una nova etapa institucional a la Unió Europea (UE) fonamentada en uns **suports parlamentaris històricament febles**. La volatilitat democràtica d'Occident col·lideix amb la hiperactivitat geopolítica del Sud global i la virulència dels **focus de conflicte bèl·lic**. Per això, aquest any arrenca amb moltes **més preguntes que respostes**. Amb els resultats electorals a la mà, ara toca veure quines polítiques ens esperen; quin impacte tindran les noves agendes guanyadores; fins on arribarà la imprevisibilitat de Trump 2.0,

i, sobretot, si estem davant d'un Trump factor de canvi o davant d'escarafalls i focs d'artifici polític.

Encara que els Estats Units siguin avui una potència en replegament i que el poder s'hagi dispersat cap a nous actors –públics i privats– que desafien des de fa temps l'hegemonia de Washington, el retorn de Donald Trump a la presidència obliga el món a reubicar-se. Els equilibris geopolítics globals i els diferents conflictes oberts –especialment a Ucraïna i l'Orient Mitjà–, així com la lluita contra el canvi climàtic o els nivells d'imprevisibilitat d'un ordre internacional en procés de mutació estaran pendents del nou inquilí de la Casa Blanca. La caiguda del règim sirià de Bashar al-Assad obre una transició política incerta, que reforça la idea que el 2025 serà un any necessitat de processos diplomàtics que acompanyin els reequilibris geopolítics que poden arribar els pròxims mesos.

Som també en un món encara llastat per l'impacte de la COVID-19. Cinc anys després de la pandèmia del coronavirus, molts països encara estan lluitant contra el deute públic que van assumir per combatre el dany econòmic i social d'aquella crisi sanitària global. La pandèmia ens va deixar un món més endeutat, més digitalitzat i individualista, on han anat guanyant terreny les respostes discordants entre els grans poders globals, on els objectius climàtics, econòmics i geopolítics són cada cop més divergents. En aquest món no xoquen únicament les polítiques, sinó que també topen els discursos. Les velles fractures socials i culturals s'han intensificat: des de les guerres culturals fins a la lluita pel control de la informació i de les bombolles construïdes algorítmicament a les xarxes socials. Les eleccions als Estats Units, el Pakistan, l'Índia, Romania, Moldàvia o Geòrgia ens mostren el poder desestabilitzador dels relats *alternatius*.

Per tot això, la ressaca electoral estatunidenca no serà de les que es combaten amb repòs i brou calent. El mateix Trump s'encarregarà de magnificar les gesticulacions polítiques amb què tornarà al despatx oval a partir del proper 20 de gener. Però, més enllà del soroll retòric, costa discernir quines respostes s'articularen: fins a quin punt ens endinsem en un any que reforçarà encara més els dics de contenció i replegament que han anat bunqueritzant les societats i fragmentant la hiperconnectivitat global, o, per contra, veurem emergir una encara tímida voluntat de pensar polítiques alternatives que donin respostes a les veritables causes del malestar i intentin recompondre consensos cada cop més fràgils.

1. Egopolítica i individualisme

2025 és l'any de la gesticulació i els personalismes. No solament veurem l'emergència de nous lideratges, sinó també de nous actors polítics. La irrupció del magnat Elon Musk a la campanya i el nou Govern

Deu temes que marcaran l'agenda internacional

Font: Elaboració CIDOB.

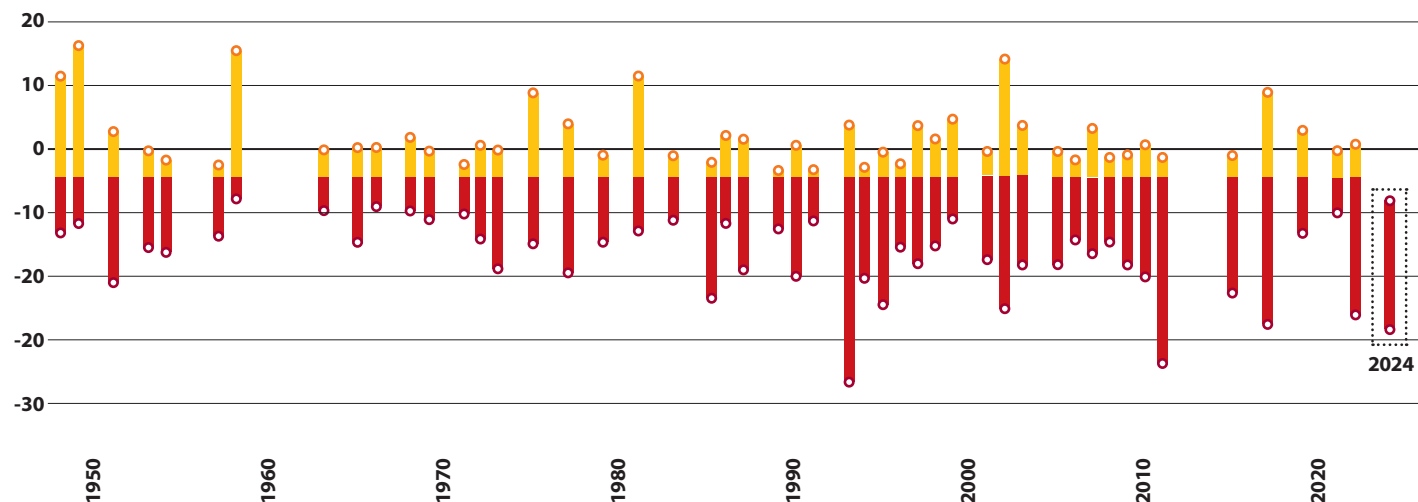
de Donald Trump personifica aquest canvi en l'exercici del poder. L'home més ric del món, amb el megàfon més potent de la societat digitalitzada, entra a la Casa Blanca per exercir de mà dreta del president. Musk és un *poder global*, detentor d'una **agenda política** i uns interessos privats que molts governs democràtics no saben com gestionar. En aquesta reconfiguració del poder, **tant públic com privat**, la indústria de les criptomonedes va representar gairebé la meitat de tots els diners pagats per grans corporacions als *comitès d'acció política* (PAC, per les sigles en anglès) el 2024, segons un informe de l'ONG progressista **Public Citizen**.

La passada legislatura –del 2020 al 2024– es va caracteritzar per l'anomenat **negacionisme electoral**: el resultat d'una de cada cinc eleccions va ser qüestionat per algun dels candidats o els partits perdedors. El 2025 aquest **negacionisme** ha arribat al despatx oval. El mite del **trionfador narcisista** ha sortit reforçat per les urnes. És la victòria de l'ego pel damunt del carisma. Alguns l'anomenen l'**egopolítica**.

Cada cop més, abunden les veus que desafien l'*statu quo* d'unes democràcies en crisi. L'antipolítica es consolida davant d'uns partits tradicionals cada vegada més allunyats dels seus votants històrics. Trump mateix es considera el líder d'un «**moviment**» (Make America Great Again o MAGA) que transcendeix la realitat del Partit Republicà. Aquestes noves figures antisistema han anat guanyant espais, aliats i referents. Des del fenomen comunicacional i il·liberal del president argentí, Javier Milei –que a l'octubre tindrà la primera gran revàlida amb la celebració d'eleccions

Any d'eleccions, tots els governs sense excepció perden vots

És la primera vegada que tots els governs perden vot alhora, sense cap excepció, en tota la sèrie de dates, que es remunta al 1905.

Nota: Versió simplificada del gràfic original. Només es mostren els guanys i les pèrdues percentuals, màximes i mínimes, de la distribució de resultats electorals dels països monitoritzats pel projecte de recerca ParlGov (Universitat de Brehmen).

Font: Elaboració CIDOB a partir de dades de Burn-Murdoch, John. «Democrats join 2024's graveyard of incumbents» *Financial Times*, 7 de novembre del 2024.

ons parlamentàries—, fins a Calin Georgescu, el candidat ultradretà a la presidència de Romania, que es va fer un lloc contra tot pronòstic sense el suport d'un partit al darrere i gràcies a una campanya antisistema adreçada als joves a través de TikTok. És l'últim exemple que ens ha deixat un 2024 que ha vist també la irrupció al Parlament Europeu de l'espanyol Alvi-se Pérez i el seu S'ha Acabat la Festa, amb més de 800.000 vots, o del youtuber xipriota, **Fidias Panayiotou**, els èxits del qual inclouen fins ara haver passat una setmana en un taüt i haver aconseguit abraçar un centenar de celebritats, incloent-hi Elon Musk.

Tot això incideix també damunt d'una Europa amb lideratges febles i parlaments fragmentats, amb la locomotora francoalemanya de la integració europea més fràgil que mai. Precisament l'hiperpresidencialisme d'Emmanuel Macron, qui també va abraçar la idea del moviment En Marxa per desmantellar el sistema de partits tradicionals de la V República, haurà de navegar aquest 2025 convertit en un *ànec coix*, sense la possibilitat de tornar a convocar eleccions legislatives fins al juny. Alemanya, per la seva banda, passarà per les urnes al febrer amb el seu model econòmic encallat, un malestar social creixent, i amb dubtes sobre les garanties de claredat i fortlesa política que puguin proporcionar unes eleccions que tenen els ultres d'**Alternativa per Alemanya** (AfD) com a segona força en intenció de vot als sondejos.

El 2025 creixerà també el drama polític de les Filipines entre els dos clans polítics més poderosos del país, per la tòxica relació entre el president Ferdinand «Bongbong» Marcos i la vicepresidenta Sara Duterte, que inclouen **amenaces de mort** i acusacions de corrupció. El retorn a la política de l'expresident Rodrigo Duterte, conegut amb el malnom de *Trump d'Àsia*, que al novembre va registrar la seva candidatura per

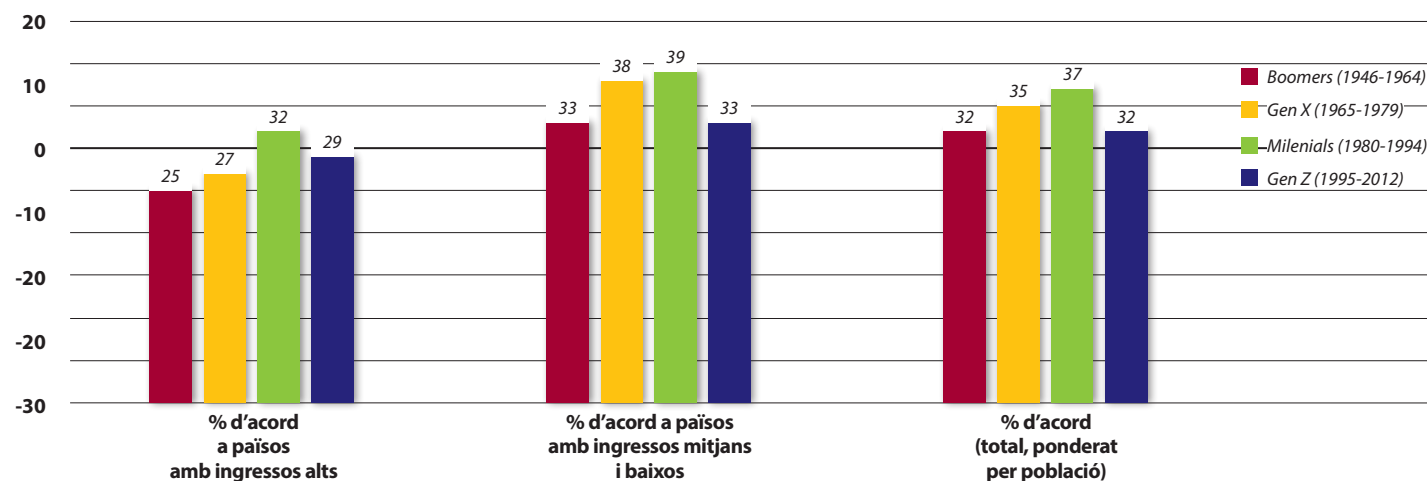
El 2025 el negacionisme electoral ha arribat al despatx oval. El mite del triomfador narcisista ha sortit reforçat per les urnes. És la victòria de l'ego pel damunt del carisma. Alguns l'anomenen l'egopolítica.

a l'alcaldia de Davao, i la celebració de les eleccions de meitat de mandat al maig incrementaran el nivell de tensió i divisió interna que viu l'arxipèlag. En canvi, el 2024 tanca amb senyals de resistència des de Corea del Sud. El president Yoon Suk-yeol, considerat també un *outsider* que va triomfar a les anomenades **eleccions dels incel** del 2022, va topar amb una mobilització popular i dels principals sindicats del país després de declarar la llei marcial com a resposta al bloqueig institucional. El Parlament coreà ha votat a favor d'iniciar un procés d'**impeachment** per destituir Yoon Suk-yeol i, si tira endavant, el país celebrarà eleccions abans de la primavera.

L'any arrenca, així mateix, amb un individualisme reforçat. Estem davant d'un món més emocional i menys institucional. Si la por o la ràbia han esde-

Replegament domèstic dels més joves

Proporció d'enquestats que estan d'acord amb l'afirmació «Em considero més ciutadà del món que del país on visc»

Nota: Dades obtingudes a través de 21.000 enquestes conduïdes per Ipsos a 31 països, el maig de 2024.

Font: Elaboració CIDOB a partir d'un gràfic de Global Nation (2024), *Global Solidarity Report 2024*.

vingut l'estímul mobilitzador que determina el vot, aquesta sensació creixent de desesperança és preocupantment alta entre el jovent. A les eleccions europees del 2024, es va produir un **descens de la participació electoral** entre els menors de 25 anys: només el 36% dels votants d'aquest grup d'edat van acudir a les urnes, cosa que suposa una disminució del 6% respecte de la participació a les eleccions del 2019. Entre els joves que no van votar, un 28% va adduir, com a raó principal, la manca d'interès en la política (percentatge superior al 20% de la població adulta en general); un 14% va esmentar la desconfiança en la política, i el 10% va sentir que el seu vot no canviaria res. A més, segons el *Global Solidarity Report*, la generació Z se sent

Ucraïna es debat entre la fatiga de la guerra i la necessitat d'uns suports militars i garanties de seguretat que Donald Trump pot deixar en suspens. Tot i així, davant l'escenari de la imprevisibilitat trumpista, tampoc s'han d'excloure les eventuais conseqüències que podria tenir per a Vladímir Putin el fet de no acceptar una negociació proposada pel nou president dels Estats Units.

menys ciutadana del món que les generacions anteriors, la qual cosa reverteix una tendència observada durant diverses dècades. Això és així tant als països rics com als més pobres. El mateix informe assenyala també la percepció de fracàs de les institucions internacionals a l'hora de generar impactes positius tangibles (com ara la reducció de les emissions de carboni o les morts relacionades amb els conflictes). Per tot això, el desencís es barreja amb una crisi profunda de

solidaritat. Les persones dels països més rics «tenen significativament menys probabilitats de donar suport a les declaracions de solidaritat que les dels països menys rics», i aquesta desafecció és especialment evident quan es tracta de donar suport a l'opció de si els organismes internacionals haurien de tenir el dret de fer complir les possibles solucions.

2. Treves sense pau

La convulsió geopolítica global tanca l'any amb el col·lapse inesperat del règim sirià de Bashar al-Asad. Però, també, amb la trobada a tres bandes entre Donald Trump, Volodímir Zelenski i Emmanuel Macron a París, en el marc de la reobertura de Notre Dame. Els compassos diplomàtics i l'acceleració bèl·lica col·lideixen a les agendes polítiques internacionals. I Rússia, convertida en el fil conductor que enllaça els darrers esdeveniments a Síria i Ucraïna, s'encarrega d'enviar el recordatori que qualsevol moviment diplomàtic també haurà de passar per Moscou. En aquest context, el 2025 es parlarà d'alto el foc, però no de pau.

Els anuncis electorals d'un Trump decidit a posar fi a la guerra a Ucraïna «en 24 hores» van comportar, d'entrada, una **intensificació bèl·lica** sobre el terreny amb diverses accions: l'aparició en escena de soldats nord-coreans de suport a les tropes russes; l'auto-

rització a Ucraïna per utilitzar míssils ATACMS estatunidencs per atacar territori rus, i el tancament temporal d'algunes ambaixades occidentals a Kíiv per motius de seguretat. Les especulacions sobre una possible negociació han augmentat el risc d'una escalada tàctica per reforçar posicions abans de començar a parlar de treves i concessions.

Si bé al 2025, l'ofensiva diplomàtica guanyarà terreny, caldrà veure **quin és el pla**, qui seurà a la taula, i quina disposició real d'arribar a un acord tindran les parts. Ucraïna es debat entre la fatiga de la guerra i la necessitat d'uns suports militars i garanties de seguretat que l'Administració Trump pot deixar en suspens. Tot i així, davant l'escenari de la imprevisibilitat trumpista, tampoc s'han d'excloure les eventuais conseqüències que podria tenir per a Vladímir Putin el fet de no acceptar una negociació proposada per la nova Administració estatunidenca. Trump està decidit a deixar empremta des del minut u de la seva presidència, i això també podria significar, en un moment d'enuig, mantenir l'aposta militar per reforçar l'exèrcit ucraïnès.

Es tracta, també, d'una batalla essencial per a Europa, que haurà de lluitar per no veure's exclosa d'una negociació sobre el futur immediat d'un estat cridat a ser membre de la UE i en el qual es decideix, en aquests moments, la seguretat del continent. Una Unió que comptarà, a partir del gener, amb el polonès Donald Tusk al capdavant de la presidència rotatòria dels vint-i-set, i amb l'ex primera ministra d'Estònia, Kaja Kallas, estrenant-se com a cap de la diplomàcia europea i que, ara, sent el vertigen d'un Trump present la davantera d'una pau apressada mentre els estats membres han estat incapaços de consensuar una estratègia sobre els **diferents escenaris** que es poden obrir en el futur immediat.

En qualsevol cas, l'Orient Mitjà ha demostrat ja la fragilitat i el crèdit limitat d'aquesta estratègia de cessament d'hostilitats sense capacitat ni consensos suficients per buscar solucions duradores. La treva acordada a la guerra que Israel lliura contra Hezbol·là al Líban té més de **descans bèl·lic** que de primer pas cap a la resolució del conflicte. Els bombardejos i els atacs aeris posteriors a l'alto el foc indiquen la fragilitat, si no vacuïtat, d'un pla en què les parts no creuen. Mentre, la guerra a Gaza, on ja es compten més de 44.000 morts, ha entrat en el segon any de devastació, convertida en el teló de fons d'aquesta lluita per la recomposició de la influència regional, però amb un Donald Trump decidit a **impulsar un acord d'alto el foc** i d'alliberament d'ostatges fins i tot abans de prendre possessió del càrrec el 20 de gener.

El 2025 també arrenca amb un canvi d'objectius a la regió, però sense pacificació. Mentre el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, deixava clar que

la seva prioritat ara era centrar-se a l'Iran, l'escalada regional accelerava inesperadament el **final del règim** de Bashar al-Assad. Amb una Rússia desgastada a Ucraïna, amb l'Iran en plena debilitat econòmica i estratègica, i Hezbol·là delmada pels atacs d'Israel, el president sirià es va quedar sense els suports exteriors que havien sostingut una dictadura corcada. La guerra civil enquistada des de les revoltes àrabs del 2011 entra en un nou escenari, que canvia també l'equilibri de poders a l'Orient Mitjà. Entrem en uns mesos de recomposició geopolítica profunda perquè ja fa anys que Síria va esdevenir un camp de batalla indirecte per a les relacions dels Estats Units amb Rússia, l'Iran i l'Aràbia Saudita.

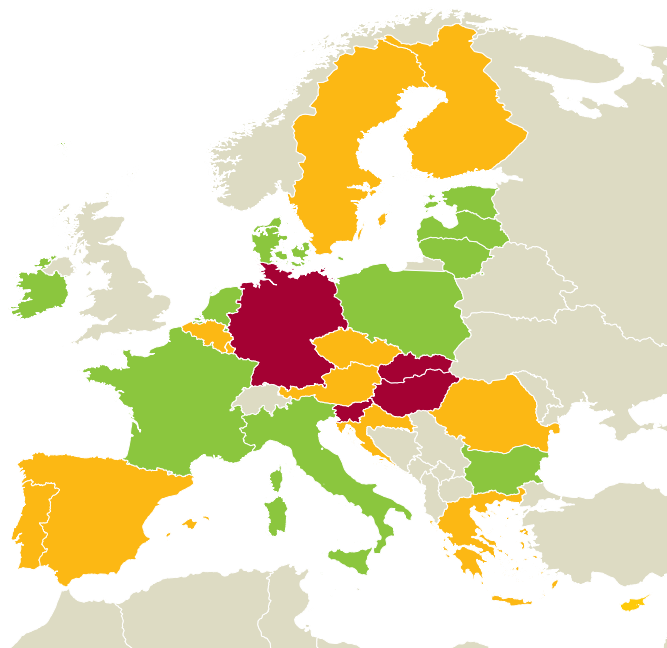
Ens trobem, per tant, davant d'uns escenaris completament oberts, on qualsevol proposta de negociació que es plantegi tindrà més de moviment estratègic que de pas previ per abordar les causes fonamentals dels conflictes. I, tanmateix, aquests moviments diplomàtics –que responen, sobretot, a iniciatives individuals i personalistes– posaran a prova, un cop més, un sistema internacional **llastat per la ineficàcia** a l'hora d'aconseguir amplis consensos globals o de servir com a plataformes per resoldre disputes.

3. Proteccionisme i austeritat

La tornada de Donald Trump a la presidència intensifica aquest desafiament a l'ordre global. Si durant el seu primer mandat ja va decidir retirar els Estats Units de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i de l'Acord climàtic de París, ara el precedeix l'anunci d'una guerra comercial en potència. La fragmentació geoeconòmica ja existent –el 2023 es van imposar prop de 3.000 mesures de restricció del comerç, gairebé el triple que el 2019, **segons l'FMI**– haurà de bregar ara amb una acceleració de l'espiral proteccionista si la nova Administració estatunidenca compleix la seva promesa d'**eleva els aranzels** fins al 60% sobre els productes xinesos; fins a un **25% per al Canadà** i Mèxic si no prenen mesures dràstiques contra el fentanil o l'arribada de migrants a la frontera dels Estats Units, i entre el 10% i el 20% per a la resta dels seus aliats. L'any 2025 l'Organització Mundial del Comerç (OMC) fa 30 anys de la seva creació i ho fa amb una amenaça de guerra comercial a l'horitzó que reflecteix l'estat de crisi institucional que bloqueja l'àrbitre del comerç internacional.

Per tot això, els països busquen enfortir les posicions a través d'una multiplicitat d'aliances. El món és, doncs, cada cop més plurilateral. L'**Índia** expandeix els seus acords de lliure comerç amb **el Regne Unit** i a l'Amèrica **Llatina**. També la UE haurà d'afrontar finalment, el 2025, una difícil carrera d'obstacles per ratificar el llargament negociat **acord amb el Mercosur**. A més, el trumpisme reforça aquesta transacció

La Xina: un factor divisiu a la Unió Europea? Anàlisi del vot sobre els aranzels al cotxe elèctric xinès

A favor

Itàlia, França, Polònia, Països Baixos, Irlanda, Letònia, Lituània, Estònia, Bulgària, Dinamarca

Abstencions

Bèlgica, Croàcia, República Txeca, Grècia, Espanya, Xipre, Luxemburg, Àustria, Portugal, Romaniaa, Suècia, Finlàndia

En contra

Alemanya, Hongria, Malta, Eslovènia, Eslovàquia

Frància, Itàlia i Irlanda

Per motius diversos, aquests països es mostren fermes davant les possibles represàlies xineses, malgrat la seva exposició en sectors determinats com el del Brandy francès (1.700 milions de \$) o els làctics francesos, italians i irlandesos.

Polònia i els bàltics

Marcats per la seva rivalitat amb Rússia, aquests països pivoten sobre el vincle transatlàtic i, consegüentment, es mostren molt crítics amb la Xina.

Espanya

L'avertiment xinès de possibles represàlies sobre les importacions espanyoles de porc (1.500 milions de dòlars) van poder ser un factor per a l'abstenció.

Alemanya

Va ser l'única de les grans economies que es va oposar a les sancions. S'apunta que la pressió del sector de l'automoció alemany, preocupat per les represàlies xineses, hi va tenir a veure.

Hongria

S'ha convertit en el gran valedor de la Xina a la UE, cosa que s'explica per l'augment radical d'inversions xineses en aquest país. El 2023 van suposar la meitat de totes les inversions efectuades a la UE, i van superar les realitzades a França, Alemanya i el Regne Unit en conjunt.

Font: Elaboració CIDOB a partir de dades de Demarais, Agathe. «Divided we stand: The EU votes on Chinese electric vehicle tariffs», ECFR, octubre de 2024 y Blenkinsop, Philip. «EU presses ahead with Chinese EV tariffs after divided vote», Reuters, 4 de octubre de 2024.

onalitat: alimenta la possibilitat d'aliances més imprevisibles i la necessitat d'adaptació. Entre els que ja han començat a recalcular objectius i aliats s'hi troba la UE. Cal esperar que els països europeus facin **més compres** de gas natural líquid i articles de defensa als Estats Units per apaivagar Trump. Tot i que la pressió estatunidenca i el **perfil de la nova Comissió Europea** sembla anticipar una posició més dura de Brussel·les respecte a la Xina en l'àmbit econòmic, tampoc no és descartable que vegem noves tensions entre socis comunitaris respecte al grau de flexibilitat de la seva estratègia de reducció de riscos (*de-risking*). Una retirada estatunidenca dels compromisos globals de lluita contra el canvi climàtic, per exemple, avivaria la necessitat d'aliances entre Brussel·les i Pequín en aquest terreny. Així mateix, caldrà veure si l'emergència d'uns països europeus més acomodaticis amb aquesta dependència geopolítica de la Xina pot obrir una nova línia de fractura entre els estats membres.

Davant de tanta incertesa, tornen també les receptes de disciplina fiscal. El Brasil, amb un Lula cada vegada més **delicat de salut**, tanca l'any anunciant retallades en despesa pública per valor de gairebé 12.000 milions de dòlars; l'argentí **Javier Milei** s'enorgulleix de liderar «la política d'austeritat més dura del món», i el nou secretari d'Hisenda i Crèdit Públic mexicà, Rogelio Ramírez de la O, **ha promès una reducció del dèficit fiscal** el 2025 a partir d'aplicar austeritat a l'administració pública i retallar la despesa de Petróleos Mexicanos (Pemex). Al Regne Unit, el primer ministre, el laborista Keir Starmer, ha abraçat la «dura realitat fiscal» pressupostària i preveu recaptar a l'en-

torn de 40.000 milions de lliures augmentant impostos i retallant despeses per abordar el dèficit fiscal.

També la UE es prepara per afrontar el proteccionisme estatunidenc des de la consciència de la seva pròpia debilitat, amb l'eix francoalemany avariament, i el seu model econòmic, qüestionat. París i Berlín es troben en un moment d'introspecció i els cants de sirena de l'austeritat tornen a recórrer algunes capitals comunitàries. A França, la divisió parlamentària dificulta l'acord per evitar una eventual **crisi de deute**, mentre que a Alemanya serà el proper govern, aquell que surti escollit de les eleccions anticipades del 23 de febrer, qui hagi d'abordar l'estancament i la manca de competitivitat de la seva economia.

Tot i que el 2025 la inflació perd protagonisme, encara caldrà veure els efectes d'allò que Trump anomena *Maganomics*. Als Estats Units, la implantació d'aranzels i la potencial minva de la força laboral com a conseqüència de «deportacions massives», unides a les rebaixes d'impostos, podrien incrementar la inflació al país i limitar la capacitat de la Reserva Federal de continuar baixant els tipus d'interès. Si bé el control republicà de les dues cambres legislatives i la seva majoria al **Tribunal Suprem** poden facilitar l'adopció d'aquestes mesures, dur a terme les deportacions pot resultar molt més difícil tenint en compte els **desafiaments legals i logístics que això comporta**.

D'altra banda, malgrat els estalvis generats per una possible reducció de l'administració pública i els ingressos procedents dels aranzels, l'organització inde-

pendent **Committee for a Responsible Federal Budget** estima que les mesures de Trump podrien incrementar el dèficit de manera significativa i situar el deute en una senda que superi el **140%** del PIB en 10 anys, partint del **99%** actual. Això significa que els inversors seran més exigents a l'hora de comprar deute estatunidenc davant el risc d'una **crisi fiscal**. També serà clau observar si els intents de soscarar les **agències reguladores independents** tenen èxit o la independència del **banc central**.

La previsió de creixement global que l'**FMI** apunta per al 2025 és del **3,2%**, una taxa molt similar a l'estimada per al 2024, però inferior a la dinàmica prepanidèmica. Tanmateix, aquesta xifra emmascara diferències significatives per regions, on la fortlesa dels Estats Units i d'algunes economies asiàtiques emergents contrastaria amb la debilitat d'Europa i la Xina, com també l'accelerat canvi que s'està produint a escala global passant del consum de béns al consum de serveis. A l'Àsia, l'atenció estarà centrada en la ranquejant economia xinesa, llastada pel seu sector immobiliari, i en com el seu lideratge respondrà davant les noves restriccions comercials, d'inversió i tecnològiques dels Estats Units. De moment, les principals economies asiàtiques tanquen el 2024 a contracorrent de les mesures d'austeritat previstes a

Europa i Amèrica. Tant la Xina com el **Japó** han anunciat paquets d'estímul econòmic, mentre que, a Seül, la voluntat de retallar el pressupost per als 2025 per part de l'oposició ha conduït al caos polític domèstic.

En aquest context, cal esperar un increment de la **inseguretat econòmica** i una acceleració de la **fragmentació de l'economia global**, on ja és observable l'acostament més gran entre països afins. Alguns estats clau en la **reglobalització**, com ara el Vietnam o Mèxic, que fins ara havien actuat com a intermediaris atraient im-

També la UE es prepara per afrontar el proteccionisme estatunidenc des de la consciència de la seva pròpia debilitat, amb l'eix francoalemany avariament, i el seu model econòmic, qüestionat. París i Berlín es troben en un moment d'introspecció i els cants de sirena de l'austeritat tornen a recórrer algunes capitals comunitàries.

portacions i inversions xineses i augmentant les seves exportacions als Estats Units, veuran compromès el seu model davant la pressió de la nova Administració estatunidenc. D'altra banda, la baixada dels tipus d'interès a escala global permetrà que alguns països d'ingressos baixos **tornin a accedir als mercats financers**, si bé a l'entorn d'un **15%** d'aquests països es troben en situació crítica per sobreendeutament, i un altre **40%** corre un gran risc de seguir el mateix camí.

Què podem esperar de la nova «Maganomics»?

1. DESREGULACIÓ

La nova administració es proposa suprimir les regulacions federals en sectors clau com l'energia, la indústria manufacturera i el sector financer, amb un impacte favorable per a sectors com les grans tecnològiques, els combustibles fòssils o les farmacèutiques i el sector de la salut.

5. DEPORTACIONS MASSIVES D'IMMIGRANTS

Trump ha promès la deportació més gran d'immigrants de la història dels EUA, i posa el focus en els 12 milions d'immigrants irregulars que segons ell resideixen al país, 8,4 milions dels quals són treballadors en actiu. Per això, preveu construir instal·lacions i mobilitzar les forces armades i policials.

2. PROTECCIONISME

Trump ha promès nous aranzels per «protegir les indústries nacionals i reduir el dèficit comercial», amb un increment tipus del 10%, mínim, al 60% sobre les importacions xineses. Segons càlculs del Peterson Institute, això augmentarà la despesa mitjana de les llars nord-americanes a 1.700 dòlars anuals, castigant especialment a les llars més pobres.

6. CONTROLAR LA FED I ABARATIR EL DÒLAR

La nova administració intentarà guanyar influència sobre la Reserva Federal, amb l'objectiu de depreciar el dòlar i afavorir les exportacions. Això comprometria l'autonomia d'un cos concebut com a independent del poder polític.

3. REDUCCIÓ D'IMPOSTOS

Trump planteja una reducció de impostos -per exemple, sobre la tributació de les hores extraordinàries- que pretén dinamitzar l'economia, però que reduirà els ingressos. Per compensar-ho, pretén reduir la despesa pública (retallant programes que considera inútils) i augmentar els ingressos per aranzels, amb el risc de generar més deute a mitjà termini.

4. RETALLADA DE L'ADMINISTRACIÓ

Els multimilionaris Elon Musk i Vivek Ramaswamy són els encarregats de minimitzar el govern federal, retallant en un 75% els treballadors i en 2 bilions de dòlars la despesa. Això implica mesures dràstiques com eliminar agències o suprimir prestacions bàsiques, atès que el 70% del pressupost federal es dedica a seguretat social.

7. ENERGIA: MÉS DE TOT I A TOTA MÀQUINA

Trump aspira a la «dominància energètica» per part dels EUA, donant curs a l'explotació i la comercialització d'energia, autoritzant noves explotacions de gas i més llicències a l'exportació de GNL; també eliminant restriccions sobre energies contaminants com el carbó o el petroli i la construcció de projectes polèmics, com l'oleoducte Keystone, que Biden va frenar el primer dia de la seva presidència.

Font: Elaboració CIDOB.

4. Desmantellament institucional global

S'accelera el desacomplexament d'aquest món sense normes. L'erosió dels compromisos i dels marcs de seguretat internacionals, així com l'augment de la impunitat, s'han convertit en una constant en aquest exercici anual de CIDOB. Fins i tot, al 2025 la crisi de la cooperació multilateral pot arribar al seu punt més àlgid si el personalisme pren la davantera i malmet, encara més, els espais consensuats de resolució de conflictes, és a dir, des de les Nacions Unides, a la Cort Penal Internacional (CPI) o l'OMC. Som en un món ja de per si menys cooperatiu i més defensiu, però ara el debat sobre el finançament d'aquesta arquitectura institucional post 1945 pot contribuir a redoblar la feblesa estructural del multilateralisme. Els Estats Units tenen actualment un deute de 995 milions de dòlars del pressupost ordinari amb les Nacions Unides, i uns altres 862 milions per a operacions de manteniment de la pau; el retorn de Trump podria comportar una pèrdua encara major de finançament per a l'organització, la qual cosa n'impediria el funcionament òptim.

Cal veure si, malgrat la rivalitat geopolítica, hi ha àrees on l'acord entre potències és encara possible. Seguim en un món marcat per la desigualtat, augmentada per les cicatrius de la pandèmia. Així, des del 2020, la distància entre els països més i menys desenvolupats creix de manera estable. En aquest sentit, l'any 2023, el 51% dels països amb un índex de desenvolupament humà (IDH) més baix no havien recuperat el nivell previ a la COVID-19, davant del 100% d'aquells que presenten un IDH elevat. Serà crucial, doncs, observar els resultats de la IV Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament, que tindrà lloc a Sevilla el 2025.

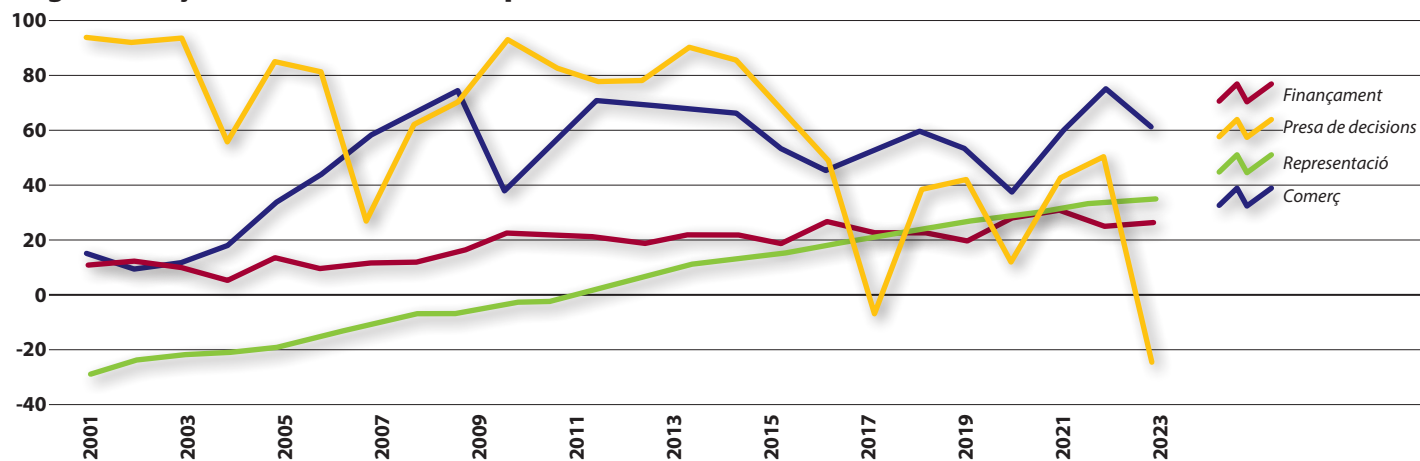
A més, l'any 2024 va tancar amb l'intent del Brasil de buscar un acord, en el marc del G-20, per gravar

les fortunes més grans del món –les dels superrics, aquells que disposen d'un capital superior als 1.000 milions de dòlars– amb un impost anual del 2% sobre el seu patrimoni net total. Però la proposta de Lula da Silva, de moment, ha quedat en un debat. I, tot i que, d'entre les nacions més industrialitzades, els Estats Units siguin, de lluny, el país on una proporció molt més gran de la riquesa i els ingressos nacionals van cap a l'1% més ric, l'arribada de l'entesa Donald Trump i Elon Musk al poder, a Washington, dificultarà, encara més, les possibilitats d'aprovar l'impost esmentat.

Així mateix, el mes d'octubre del 2024, Israel va aprovar lleis que prohibeixen el funcionament de l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina a l'Orient Mitjà (UNRWA) al país i redueixen les seves activitats a Gaza i els territoris ocupats de Cisjordània, en limitar el contacte entre actors governamentals israelians i l'agència. Aquesta legislació entrarà en vigor a finals de gener del 2025, la qual cosa agreujarà la catàstrofe humanitària a Gaza. Si bé la major part de països que van suspendre de manera temporal el finançament a la UNRWA han tornat a complir amb les seves contribucions, no ha estat així el cas dels Estats Units, que li va retirar 230 milions de dòlars. La mobilització de la comunitat internacional per garantir la supervivència de la UNRWA, una vegada entri en vigor la llei israeliana, serà clau per mostrar la resiliència de l'acció humanitària o si, per contra, s'agreuja l'enfonsament d'un altre dels pilars de les Nacions Unides.

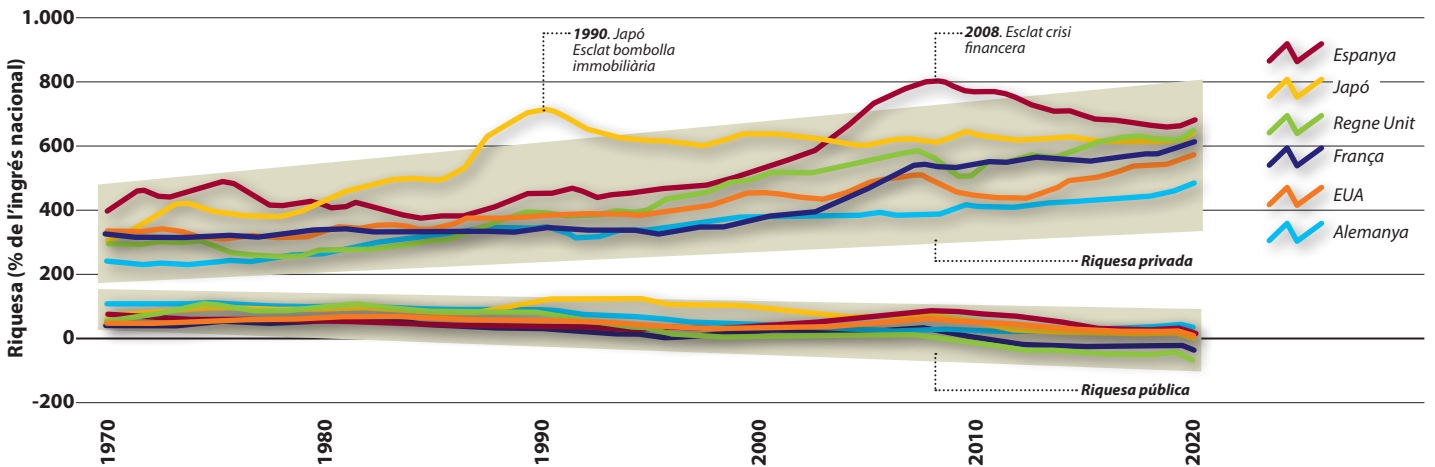
Així mateix, el desmantellament de les institucions i les normes democràtiques ha afectat els espais de protesta de la societat civil, ja sigui als Estats Units, a Geòrgia o a l'Azerbaidjan. Igualment, la violència política va assotar Mèxic, on s'estima que fins a 30 candidats van ser assassinats abans de les eleccions presidencials del 2024, i a Moçambic es va imposar

La governança multilateral resisteix, però no funciona

Font: Elaboració CIDOB a partir de un gràfic de Global Nation (2024), *Global Solidarity Report 2024*.

Menys diners en mans públiques i més riquesa en mans privades

Font: Elaboració CIDOB a partir de gràfics de Chancel, Lucas; Piketty, Thomas; Saez, Emmanuel y Zucman, Gabriel. *World Inequality Report 2022*. World Inequality Lab, 2021.

la prohibició de manifestar-se. El 2024 va continuar sent un any tumultuós a gran escala, marcat per la violència en nombroses regions: des de la lluita persistent contra Al-Shabab a l'Àfrica Oriental i l'escalada bèl·lica regional a l'Orient Mitjà, als més de 60.000 morts que deixa ja la **guerra al Sudan**. Els nivells de conflictivitat global s'han duplicat des del 2020, amb un augment del 22% tan sols el darrer any.

L'espai per a la pau disminueix. L'any 2025, la UE finalitzarà diferents missions de capacitació o construcció de pau a Mali, la República Centreafricana o Kosovo, mentre que el nombre de missions de manteniment de la pau de les Nacions Unides també es reduirà a l'Àfrica. Així mateix, si no es prorroga, el 31 d'agost acabarà el mandat ampliat de la Força Interina de les Nacions Unides per al Líban (UNIFIL), integrada per uns 10.000 cascos blaus de 50 països diferents **desplegats al sud del país** i que van ser objecte d'**atacs israelians** durant la incursió contra Hezbol·là. Tots aquests moviments reflecteixen tant els canvis més amplis que s'estan produint en el sistema de seguretat internacional com la **crisi de legitimitat** que sofreixen les operacions de manteniment de la pau de les Nacions Unides. Tot i així, al maig del 2025, se celebrarà el VIII Fòrum **Interministerial** per al futur d'aquestes operacions i la revisió quinquennal de l'arquitectura internacional per a la construcció de pau, en un moment en què l'organització intenta recuperar part de la seva rellevància en països presos per la violència com ara Haití o Myanmar.

Així, mentre creix la violència política, la justícia internacional s'afebleix. Només cal observar la divisió

que les ordres d'arrest dictades per la CPI contra el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, i el seu exministre de defensa, Yoav Gallant, han provocat al si de la comunitat internacional, fins i tot entre els països europeus que reconeixen l'alt tribunal. **França** es va negar a complir la decisió, a causa de la suposada immunitat de les parts no signants de l'Estatut de Roma, mentre que **Itàlia** la va qualificar

L'espai per a la pau disminueix. L'any 2025, la UE finalitzarà diferents missions de capacitació o construcció de pau a Mali, la República Centreafricana o Kosovo, mentre que el nombre de missions de manteniment de la pau de les Nacions Unides també es reduirà a l'Àfrica.

d'**inviabile**. Una resposta que contrasta amb la fermesa dels països europeus davant de les ordres d'arrest emeses per a Vladímir Putin o per al líder de la junta militar a Myanmar, Min Aung Hlaing. Amb Trump a la Casa Blanca, aquesta situació no millorarà. Si bé l'oposició dels Estats Units a la CPI ha estat tradicionalment bipartidista, la política de línia dura de la primera Administració Trump envers la Cort va anar molt més enllà de la denúncia retòrica, i es va traduir en sancions contra el mateix tribunal i els seus funcionaris, sancions que l'Administració Biden va aixecar posteriorment.

Quins països sabran navegar millor en aquest desmantellament gradual de l'ordre global? Al 2025 continuarem tenint un Sud global geopolíticament molt mobilitzat, i en ple reforç d'una institucionalització alternativa, que s'amplia i guanya veu i presència global, encara que sense un consens sobre un nou ordre reformat o revisionista. En aquest marc, el Brasil

es prepara per presidir dos fòrums internacionals estratègics més al 2025: el BRICS+ i la COP 30. Pel que fa a l'Àfrica, el continent s'ha convertit en un laboratori d'un món multialineat, amb l'aterratge d'actors com l'Índia, els països del Golf o Turquia, que ara competeixen amb potències tradicionals, com ara Rússia i la Xina, i les complementen. A finals del 2024, **el Txad i el Senegal** van reclamar el final de la cooperació militar amb França, incloent-hi el tancament de bases militars, tot cercant la consolidació de la seva sobirania. Sud-àfrica, per la seva banda, acollirà el G-20, sent la primera vegada que un actor africà celebra aquesta cimera en el seu territori, després de la inclusió de la Unió Africana (UA) al grup. Així es tancarà el cicle de quatre anys en què aquesta cimera s'ha celebrat a països del Sud global. Per acabar, a l'Àsia, es comen-

El 2025 veurem com el proteccionisme tecnològic anirà guanyant adeptes. Països del Sud i del Nord global han començat a introduir aranzels contra la indústria tecnològica xinesa amb objectius diversos. Mèxic i Turquia busquen forçar noves inversions xineses al seu territori, altres, com Sud-àfrica, ho fan per protegir els productors locals.

cen a intuir alguns processos de pacificació: des de la reducció de tensions a la frontera entre la Xina i l'Índia, amb la **retirada** de tropes a l'Himàlaia, fins al retorn de les cimeres **trilaterals** entre Corea del Sud, el Japó i la Xina, després de cinc anys de pausa. La regió es replega en si mateixa davant la incertesa que planteja el 2025.

5. Xoc tecnològic i pressió (des)reguladora

Durant el 2025, la competició tecnològica entre els Estats Units i la Xina s'accelerará encara més. Les darreres setmanes de la presidència de Joe Biden han contribuït a reforçar l'escenari de xoc entre Pequín i Washington, la qual cosa marcarà el nou cicle polític. El 2 de desembre de 2024, la implementació d'una tercera ronda de control d'exportacions cap a la Xina, amb la col·laboració d'aliats estatunidencs com el Japó o Corea del Sud, va reduir, encara més, la possibilitat d'adquirir diferents tipus d'equipament i *software* per a la fabricació de semiconductors. La Xina, per la seva banda, va respondre amb un **veto a l'exportació** de gal·li, germani i antimoni, components clau per a la producció de semiconductors, i amb un major control sobre el grafit, imprescindible per a les bateries de liti.

Més enllà d'aquesta confrontació bipolar, en el decurs del 2025 veurem com el proteccionisme tecno-

lògic anirà guanyant adeptes. Països del Sud global han començat a introduir aranzels contra la indústria tecnològica xinesa, encara que **amb altres objectius**. Mentre que països com ara Mèxic i Turquia instrumentalitzen els aranzels per tractar de forçar noves inversions xineses al seu territori –especialment en l'àmbit dels vehicles elèctrics–, d'altres, com ara Sud-àfrica, ho fan per protegir els productors locals. El Canadà, així mateix, va anunciar un aranzel del 100% a les importacions d'automòbils elèctrics xinesos, seguint l'exemple de la UE i els Estats Units, malgrat no tenir cap fabricant de vehicles elèctrics propi al qual protegir.

En aquest escenari, per a Xi Jinping, el 2025 serà un any per reavaluar l'estratègia que ha permès que la Xina aconseguís el lideratge en cinc de les tretze àrees de tecnologies emergents, **segons Bloomberg**: drons, panells solars, bateries de liti, refinament de grafit i l'alta velocitat ferroviària. Tanmateix, una dècada després de l'inici del pla Made in China 2025 –el seu full de ruta cap a l'autosuficiència–, el desenvolupament i la innovació del sector dels semiconductors a la Xina

s'ha vist alentit, tant a causa de la seva **incapacitat tant d'accedir a xips més avançats** com a la maquinària per produir-los o a *softwares* més punters.

Amb el retorn de Trump al poder, pot escalar la **guerra pels semiconductors**? En campanya, el president electe va acusar Taiwan de «robar el negoci dels xips» als Estats Units. Tanmateix, al 2025, la **Taiwan Semiconductor Manufacturing Company Limited** (SMC) començarà la producció a gran escala de circuits integrats a la seva fàbrica del país nord-americà. La inversió a Arizona del principal fabricant de xips de Taiwan va ser anunciada per la primera Administració Trump, així que no és difícil imaginar una altra futura ronda d'inversions per part de la nova Administració republicana per reforçar la seguretat de la cadena de subministrament.

A més, la influència d'Elon Musk a la Casa Blanca també promet una major simbiosi entre Silicon Valley i el Pentàgon. La competició tecnològica i l'augment dels conflictes al món han despertat de nou la fam de les *Big Tech* pels contractes públics en l'àmbit de la defensa, per la qual cosa, amb el retorn de Trump, els seus **líders** esperen recollir els beneficis de les inversions fetes en la campanya presidencial. Tot just dos dies després de les eleccions del novembre del 2024, **Amazon i dues companyies capdavanteres en l'àmbit de la intel·ligència artificial (IA)**, com són Anthropic

i Palantir, van signar una col·laboració per desenvolupar i proveir els serveis de defensa i d'intel·ligència estatunidencs amb noves aplicacions i models d'IA. Així, és possible que el **consens** aconseguit l'abril del 2024 entre Biden i Xi Jinping per «desenvolupar la IA en el sector militar de manera prudent i responsable» quedi obsolet sota la nova Administració Trump.

Però la hipertecnificació va més enllà de l'àmbit militar, ja que cada vegada travessa més sectors de l'administració en un nombre més alt de països. L'entrada en vigor del Pacte sobre Migració i Asil a Europa, per exemple, anirà acompanyada de la introducció de noves mesures de vigilància tecnològica: des del desplegament de drons i de sistemes d'IA a la frontera, en estats com **Grècia**, fins a la modificació del sistema EURODAC –la base de dades de la UE que registra els demandants d'asil– per recopilar dades biomètriques de persones migrants. Val a dir que això consolidarà un **model de vigilància i discriminació** envers aquest col·lectiu.

També caldrà veure quin serà l'impacte de les noves majories polítiques als Estats Units i la UE en matèria de governança tecnològica. Després d'un intens període de creació de regulació i d'acció judicial als tribunals contra el poder monopolístic de les grans tecnològiques, l'any 2025 assistirem a una desacceleració –no pas reducció– de la implementació de noves mesures contra les *Big Tech*. Les noves prioritats polítiques de la Unió, a més, posaran l'accent tecnològic en la seguretat per damunt de la competència, i veurem emergir un debat intern sobre la regulació existent, ja sigui per si aquesta es pot implementar de manera efectiva o per si ha estat massa ambiciosa. Un gir aquest que contrasta amb la tendència reguladora, especialment en l'**ús de la IA**, que es desplega a la resta del món, des de **Corea del Sud** a l'Amèrica Llatina.

Finalment, les Nacions Unides van proclamar el 2025 com l'**Any Internacional de la Ciència i la Tecnologia Quàntica** (IYQ, per les seves sigles en anglès). La computació quàntica és una branca de la informàtica que permetrà desenvolupar ordinadors més potents que podran gestionar algorismes més complexos, la qual cosa ajudarà a fer un salt de gegant en la recerca científica, la sanitat, la ciència del clima, el sector energètic o les finances. Microsoft i l'empresa tecnològica Atom Computing han anunciat que començaran a comercialitzar l'any 2025 el seu primer ordinador quàntic. Al seu torn, **Google ha presentat, també, Willow**, un xip quàntic que resol en cinc minuts una tasca que un supercomputador tardaria quadrilions d'anys a dur a terme. Aquesta nova generació de

supercomputadors aprofita el coneixement de la mecànica quàntica –la part de la física que estudia les partícules atòmiques i subatòmiques– per superar les limitacions de la informàtica clàssica, permetent dur a terme multitud d'operacions simultànies.

6. Una «tercera era nuclear»?

Mentre la complexitat algorítmica s'accelera, els debats sobre la seguretat nuclear ens retrotreuen al passat: des d'un nou auge de la nuclearització, fins al recurs constatat de l'amenaça nuclear com a intimidació. Amb una arquitectura de seguretat global cada vegada més feble, la cursa armamentista internacional avança accelerada i sense tanques de protecció. Segons l'**Stockholm International Peace Institute**

Amb una arquitectura de seguretat global cada vegada més feble, la cursa armamentista internacional avança accelerada i sense tanques de protecció. Segons el SIPRI, tant la quantitat com el tipus d'armes nuclears en desenvolupament s'ha incrementat durant el darrer any.

(SIPRI), tant la quantitat com el tipus d'armes nuclears en desenvolupament s'ha incrementat durant el darrer any, a mesura que la dissuasió nuclear torna a guanyar terreny en l'estratègia dels **nou estats que emmagatzemen** o han detonat armes nuclears. Per tot això, els riscos d'un accident o d'un error de càlcul seguiran molt presents al 2025, tant a Ucraïna com a l'Iran.

Precisament, coincidint amb els 1.000 dies de la invasió russa d'Ucraïna i l'escalada bèl·lica sobre el terreny, Vladímir Putin va impulsar canvis en la doctrina nuclear russa, reduint el llindar per a l'ús d'armes nuclears. El text actualitzat diu que un atac d'un estat no nuclear contra Rússia, si té suport d'una potència nuclear, serà tractat com un atac conjunt contra Rússia. Per reforçar el seu missatge, el Kremlin va amenaçar amb fer servir sobre Ucraïna el míssil supersònic rus Oréixnik, un projectil que pot portar sis caps nuclears i viatjar a deu vegades la velocitat del so. En aquest context, el desplegament de soldats nord-coreans per donar suport a Rússia al front ucraïnès, a finals del 2024, suposa també la implicació d'una altra potència nuclear en el conflicte, i obre noves incògnites sobre què rebrà Pyongyang a canvi. En relació amb aquest tema, el secretari general de l'OTAN, Mark Rutte, **assenyalava** l'augment del suport rus al desenvolupament de les capacitats armamentístiques i nuclears del règim de Kim Jong-un. Com a resultat, l'amenaça d'una potencial desestabilització de l'equilibri a la península coreana i la tornada al poder de Trump han

revifat, encara més, el debat nuclear a **Seül** i **Tòquio**, que ja havia anat guanyant força des de l'inici de la invasió russa d'Ucraïna.

També es poden produir canvis a la política nuclear dels Estats Units. El **Projecte 2025**, el manual ultraconservador que pretén guiar l'Administració Trump, advoca per la represa de les proves nuclears al desert de Nevada, tot i que detonar una bomba nuclear subterrània violaria el Tractat de Prohibició Completa dels Assajos Nuclears (CTBT, per les seves sigles en anglès), que els Estats Units van signar l'any 1996. Val a dir que, sota la primera Administració Trump, la indústria de les armes nuclears ja va experimentar un auge; aquesta vegada, tanmateix, **els experts** consideren que, en cas que es dugui a terme el programa, això significaria l'acumulació més dramàtica d'armes nuclears des de l'inici de l'Administració Reagan, fa unes quatre dècades.

En paral·lel, els dos estats nuclears europeus –França i el Regne Unit– també es troben en un procés de modernització del sector. El Govern britànic està immers des del 2021 en una ampliació del seu arsenal de

El 2025 serà un any per mesurar compromisos, tant financers com d'acció. Els països signants de l'Acord de París (2015) hauran de presentar els plans d'acció nacionals per demostrar que estan complint amb els compromisos de mitigació acordats.

caps nuclears i, com a membre de l'acord trilateral de l'**AUKUS**, al costat dels Estats Units i Austràlia, durant el 2025 formarà centenars d'oficials australians en la gestió de reactors per preparar Canbera per a la seva futura adquisició de submarins propulsats amb energia nuclear. També França està desenvolupant el seu propi disseny de submarí «d'última generació».

A més, el 2025 serà un any decisiu per al **programa nuclear de l'Iran**. S'aproxima la data límit perquè les potències mundials posin en marxa el mecanisme de reactivació de totes les sancions que es van aixecar en l'acord que posava fre a l'expansió nuclear iraniana, l'anomenat *Pla d'Acció Integral Conjunt* (JCPOA, per les seves sigles en anglès). De moment, Teheran ja ha advertit que, si tornen les sancions, l'Iran es retirarà del Tractat de no-Proliferació Nuclear (TNP). L'amenaça alimenta encara més els factors de risc de l'escalada bèl·lica a l'Orient Mitjà i la possibilitat que Israel es planegi **atacar instal·lacions nuclears** iranianes.

Així mateix, s'ha reactivat el debat nuclear a Europa, que segueix els passos d'una tendència global. S'espera que la producció d'energia nuclear trenqui **rècords**

mundials l'any 2025, a mesura que més països inverteixen en reactors per impulsar el canvi cap a una economia global que busca superar el carbó i diversificar les fonts energètiques. La UE, que es troba en un moment crític per intentar satisfer la demanda energètica alhora que impulsa el creixement econòmic, també viu un nou ímpetu del debat nuclear. Ara com ara, en territori comunitari hi ha, en total, més de 150 reactors en funcionament, que produeixen, si fa no fa, una quarta part de l'energia de la Unió, més de la meitat de la qual es genera a França. El mes d'**abril** passat, onze països de la UE (Bèlgica, Bulgària, Croàcia, Txèquia, Finlàndia, França, Hongria, Itàlia, els Països Baixos, Polònia i Suècia) van signar una declaració que instava els reguladors a «alliberar plenament» el potencial de l'energia nuclear i a «habilitar condicions de finançament» per donar suport a l'ampliació de la vida útil dels reactors nuclears existents. Per la seva banda, **Itàlia** es planteja renunciar a ser l'únic membre del G-7 sense plantes d'energia nuclear i aixecar la prohibició que pesa sobre el desplegament de «noves tecnologies de reactors nuclears». Així mateix, un possible retorn dels cristiano-demòcrates de la CDU a la cancelleria alemanya, després de les eleccions del pròxim mes de febrer, podria

reobrir el debat sobre la decisió presa l'any 2023 per Angela Merkel de tancar l'últim reactor nuclear que operava al país.

Finalment, **Taiwan**, tot i el fort rebuig nuclear després de la catàstrofe de Fukushima al seu veïnat, també es troba en plena reflexió sobre

l'energia nuclear, en un any on es tancarà l'última central encara en funcionament. En efecte, la necessitat de fer front a la demanda creixent de producció de semiconductors a causa de l'auge de la IA, que ja apuntàvem en el punt anterior, ha tibet enormement el consum energètic del país. El Govern taiwanès no és l'únic que es troba en aquesta situació. Així, Microsoft està ajudant a reactivar la planta nuclear **Three Mile Island**, a Pensilvània, que va tancar l'any 2019, mentre Google (propietat d'Alphabet) i Amazon estan invertint en tecnologia nuclear de pròxima generació.

7. Urgències climàtiques sense lideratge col·lectiu

El 2024 haurà estat **l'any més càlid** del qual es tingui registre. També haurà estat el primer en el qual la temperatura mitjana hagi superat en més d'1,5 °C els nivells preindustrials, la qual cosa marca una nova escalada de la crisi climàtica i el fracàs dels intents per mantenir la temperatura global per sota d'aquest llindar. Solament fins al juny del 2024, els **fenòmens climàtics extrems** havien causat danys econòmics per valor de més de 41.000 milions de dòlars i havien afectat milions de

persones a tot el món. I, tanmateix, la lluita global per la mitigació està cada vegada més mancada de lideratge polític. Ho demostren els debats i els resultats de la COP29, celebrada a Bakú el mes de novembre passat, on tots els esforços polítics es van dedicar a una sola batalla: el finançament. Tot i així, el compromís dels països rics d'aportar 300.000 milions de dòlars l'any fins al 2035 es considera insuficient per cobrir les necessitats dels països més pobres i garantir justícia climàtica. El **cost** de la mitigació i l'adaptació per als països en desenvolupament s'estima que oscil·la entre 5 i 6,8 bilions de dòlars fins al 2030. A més, el pessimisme s'alimenta de la realitat: si bé els països desenvolupats van adoptar, el 2009, el compromís de dedicar 100.000 milions de dòlars l'any per finançar el clima, no es va arribar a complir amb aquest **objectiu** fins l'any 2022.

A Bakú, un Nord global sota la petja de la victòria de Donald Trump i la influència d'una agenda política que ha relegat el clima a un segon pla davant la inflació o els preus de l'energia va decidir no lluitar la batalla de la mitigació. Si a la COP28 de Dubai es va dir per primera vegada que el món havia d'iniciar una transició per deixar enrere els combustibles fòssils, a la COP29 això ni tan sols es va esmentar. El 2025 serà un any per mesurar compromisos, tant financers com d'acció. Els països signants de l'Acord de París (2015) hauran de presentar els plans d'acció nacionals per demostrar que estan complint amb els compromisos de mitigació acordats. Aquesta nova ronda de contribucions nacionals té la seva data de lliurament prevista per al febrer, però és probable que molts països no arribin a temps i que el seu nivell d'ambició no estigui a l'altura del que la ciència i l'**emergència climàtica** reclamen.

A més, els Estats Units –segon emissor mundial de gasos d'efecte hivernacle després de la Xina– podrien assestar un nou cop a la lluita global contra el canvi climàtic si Donald Trump decideix tornar a retirar el seu país de l'Acord de París, com ja va fer durant el seu primer mandat. Més complicat ho tindria, tanmateix, per sortir del Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC), el tractat que sustenta aquest acord i les converses multilaterals sobre el clima. Amb tot, aquesta no és l'única incertesa de la «transició verda» estatunidenca. L'elecció d'un executiu petroler de Liberty Energy i negacionista de la crisi climàtica, **Chris Wright**, per part de Trump per dirigir el Departament d'Energia, pot tornar a prioritzar els combustibles fòssils davant dels objectius d'energia verda.

També la nova Comissió Europea haurà de decidir quin paper vol jugar en l'escenari climàtic global. Les noves majories polítiques dificultaran que la UE procedeixi com un actor unitari en qüestions climàtiques, tal com s'ha posat de manifest recentment en el Parlament Europeu amb la polèmica decisió d'ajornar i suavitzar la **lleï europea contra la desforestació**. Així, l'any 2025

veurem com creix la tensió al si de la UE per reduir la regulació i els estàndards mediambientals.

Mentre el progrés global en la lluita per la mitigació s'alenteix i el lideratge dels Estats Units queda buit, la Xina **expandeix la seva ambició** i la seva influència. Així, per al 2025, hi ha esperances posades en la transició energètica xinesa i en el seu nou paper de contribuent financer voluntari a l'acord segellat a Bakú. **Segons els experts**, el consum de carbó i les emissions de CO₂ de la Xina podrien arribar al seu pic l'any 2025 –cinc anys abans del seu objectiu. Els avanços climàtics que assoleixi la Xina no solament tindran un impacte evident per al planeta, sinó també per als interessos econòmics i energètics del gegant asiàtic. Part de la transició econòmica xinesa posterior a la pandèmia ha anat dirigida a incentivar el desenvolupament i la implementació d'energies renovables, convertint-se en el sector que més va contribuir al creixement econòmic del país durant el 2023. Però, a la vegada, també té implicacions geopolítiques: quant més creix el seu consum energètic de renovables, més disminueix la dependència de la importació d'hidrocarburs de tercers països, incloent-hi Rússia. Segons el vice primer ministre Ding Xuexiang, la Xina ha dedicat 24.500 milions de dòlars al finançament climàtic global des del 2016. Amb una major pressió per part de Brussel·les perquè la Xina augmenti les seves contribucions, és possible que vegem el país asiàtic tractant de millorar la seva imatge mitjançant un major activisme climàtic aquest 2025.

Això no obstant, els grans protagonistes en renovables són els països del Sud global. Segons un **estudi** publicat pel *think tank* RMI, l'adopció d'aquestes tecnologies per part de països del Sud va a un ritme i una escala molt més alts que als del Nord. L'Agència Internacional de l'Energia (AIE) estima que les noves instal·lacions d'energia solar i eòlica d'aquests països han crescut un 60% durant el 2024, amb el Brasil, el Marroc i el Vietnam al capdavant, tot enregistrant una major taxa d'adopció d'aquestes energies que part d'Europa i els Estats Units.

La celebració el 2025 de la COP30 al Brasil, un dels països més ambiciosos en els seus compromisos climàtics, alimenta encara més les expectatives i les esperances d'un nou ímpetu global en matèria de lluita contra el canvi climàtic, que tingui en compte les necessitats i les peticions del Sud global. Si bé s'espera que el discurs de l'adaptació, una demanda històrica d'aquests països, comenci a guanyar terreny en l'agenda internacional i local, el canvi de narrativa podria amagar nous reptes: d'una banda, la necessitat de pensar en un món més enllà de l'increment d'1,5 °C de temperatura, i, de l'altra, el risc d'augmentar **les desigualtats** entre comunitats i països amb més capacitat d'adaptació, ja que la pobresa està directament relacionada amb la resiliència d'un país als riscos climàtics

i la seva **capacitat per recuperar-se'n**. Això col·loca els països en desenvolupament en una situació de risc considerable, i la **bretxa d'adaptació** és cada vegada més àmplia.

8. Gènere: fi dels consensos

L'any 2025 s'agreuja la polarització a l'entorn dels consensos de gènere. Mentre les agendes conservadores guanyen terreny polític, els acords internacionals que, durant les darreres dècades, han permès avançar en la igualtat de gènere, es tornen a discutir. D'una banda, el 2025 serà un any de celebració de dues fites internacionals per als drets de les dones: el 30è aniversari de la Declaració i la Plataforma d'Acció de Pequín, adoptada després de la Quarta Conferència Mundial sobre les Dones (1995), i el 25è aniversari de la Resolució 1325 (2000), del Consell de Seguretat de Nacions Unides, sobre dones, pau i seguretat (MPS). La commemoració de tots dos acords, adoptats en un moment marcat per l'optimisme i els èxits de moviments feministes transnacionals, convidaran a reflexionar sobre els consensos perduts, els reptes existents i la falta de voluntat política per ar-

L'any 2025 s'agreuja la polarització a l'entorn dels consensos de gènere. Mentre les agendes conservadores guanyen terreny polític, els acords internacionals que, durant les darreres dècades, han permès avançar en la igualtat de gènere, es tornen a discutir. El 2025 és el 30è aniversari de la Declaració i la Plataforma d'Acció de Pequín, i el 25è aniversari de la Resolució 1325 (2000), del Consell de Seguretat de Nacions Unides, sobre dones, pau i seguretat.

ribar a la seva total adopció i implementació. D'altra banda, destaca el **Fòrum Generació Igualtat**, iniciat el 2021 per a la celebració dels 20 anys de la Resolució 1325, amb l'objectiu d'aconseguir, en cinc anys, avenços consolidats pel que fa als drets de les dones i les nenes, i que haurà de retre comptes dels seus compromisos no assolits. Segons l'associació **Population Matters**, un de cada tres països no ha dut a terme cap avenç en matèria de gènere des del 2015, i la situació de les dones ha empitjorat en 18 països, especialment a l'Afganistan i Veneçuela.

La dificultat de trobar nous consensos, lideratges i voluntat política es fa palesa en intentar adoptar nous plans internacionals per protegir els drets de les dones i les nenes. Segons les dades de **WILPF**, el 30%

dels plans d'acció nacional (PA) per a la implementació domèstica de l'Agenda MPS van expirar fa més de dos anys, i les estratègies nacionals de 32 països o organitzacions regionals finalitzaran entre el 2024 i el 2025, la qual cosa obrirà una incògnita sobre la seva actualització i renovació en un context internacional marcat per la conflictivitat, l'auge de l'extrema dreta i la polarització a l'entorn del gènere. També l'any 2025 finalitzaran dos acords per promoure la igualtat de gènere que hauran de ser renegociats: l'Estratègia d'Igualtat de Gènere del Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) i el Pla d'acció en matèria de gènere III (GAP III, per les seves sigles en anglès) de la UE. En aquest últim cas, es fa difícil albirar una Comissió tan compromesa amb la igualtat de gènere com va ser el primer mandat d'Ursula von der Leyen. Durant aquest període, l'alemanya va aconseguir múltiples fites en aquest sentit, com ara la **Directiva sobre la violència contra les dones** o l'**adhesió de la UE al Conveni d'Istanbul**. Tanmateix, iniciats els primers passos del seu segon mandat, es comencen a entreveure les dificultats per seguir pel mateix camí. Si bé a la **presentació** de les línies polítiques per a la nova Comissió, Von der Leyen va declarar el seu compromís amb la igualtat de gènere i el col·lectiu

LGBTIQ, l'equip de comissaris proposats pels governs de la Unió ja ha desafiat la seva voluntat de liderar una Comissió paritària. Dels 27 membres de l'executiu de Brussel·les, només 11 són dones –incloent-hi la mateixa presidenta i l'alta representant per a Afers Exteriors i Política de Seguretat, l'estoniana Kaja Kallas. A més, la figura de la comissària per a la Gestió de Crisis i per a la Igualtat –competència aquesta que va ser introduïda per primera vegada el 2019–, tal com el seu

càrrec indica, ara també s'encarregarà de la gestió i la prevenció de crisis, diluint-se, així, l'èmfasi en l'àmbit de la paritat de gènere. Així mateix, amb un Parlament Europeu més *dretitzat* i amb un nombre més elevat de governs comunitaris liderats per formacions d'extrema dreta i antifeministes, difícilment es podrà avançar en mesures progressistes.

En aquest context, el retorn de Donald Trump a la presidència dels Estats Units augura un altre dur revés per a la igualtat de gènere, especialment en l'àmbit dels drets per a la salut sexual i reproductiva. L'arribada al poder de candidats republicans sempre va acompanyada de la recuperació de l'anomenada *política de Ciutat de Mèxic* (també coneguda com a *Global Gag Rule*), que imposa restriccions internacionals serioses als drets de

salut sexual i reproductiva. Es tracta d'una política que prohibeix a les ONG del sector de la salut oferir serveis d'avortament legal i segur i, fins i tot, fer activisme per a la reforma de lleis contra la interrupció voluntària de l'embaràs en els seus propis països si reben finançament estatunidenc –encara que ho facin amb els seus propis fons. Però aquesta restricció no solament es queda en l'àmbit de l'ajut al desenvolupament. Entre altres mesures que recull, novament, el Project 2025, s'hi inclou l'eliminació de llenguatge per a la igualtat de gènere, l'orientació sexual i la identitat de gènere, o la protecció de drets de salut sexual i reproductiva en futures resolucions de les Nacions Unides, però també en la política i les regulacions domèstiques dels Estats Units.

També l'any 2017, països com Suècia i el Canadà –aleshores els únics que havien adoptat una política exterior feminista– van córrer a suplir el buit deixat pel canvi de prioritats estatunidenques, amb l'articulació de projectes internacionals com el **SheDecides**, que buscava canalitzar el suport polític internacional per garantir l'«autonomia corporal» de les dones a tot el món. Tanmateix, des del 2022, amb Suècia abandonant la bandera del feminisme en l'àmbit de la política exterior, i altres països, com el Canadà, França o Alemanya, concentrats en les seves pròximes eleccions i en la inestabilitat política domèstica a què s'hauran d'enfrontar durant el 2025, resulta difícil imaginar lideratges i finançament alternatius. Europa viu la seva pròpia involució.

Però els retrocessos en els consensos polítics al més alt nivell no es queden aquí. Després de les eleccions estatunidenques, l'assetjament i la misogínia han anat atapeint les xarxes socials amb comentaris com «El teu cos, la meua decisió» (*your body, my choice*), amb un **increment** de fins al 4.600% d'aquest missatge a Twitter/X. Així mateix, la violència cibernètica contra les dones està a l'alça: segons un estudi del 2023, al voltant d'un 98% de les **deep fakes** són pornogràfiques i afecten les dones. Aquests escàndols s'han multiplicat amb la IA, i s'ha obert un **debat sobre la regulació** i la possible criminalització d'aquests casos.

9. Deportació de migrants i drets

2024 tanca amb el retorn de milers de refugiats sirians cap al seu país. Després de 14 anys de guerra civil, la caiguda del règim de Bashar al-Assad ha generat esperances en un país amb la crisi de desplaçament forçós

més gran del món, **segons Nacions Unides**, amb més de 7,2 milions de desplaçats interns –més de dos terços de la població del país– i 6,2 milions de refugiats, allotjats principalment als països veïns d'Egipte, l'Iraq, Jordània, el Líban i Turquia. Tanmateix, malgrat la incertesa del moment polític i que els combats segueixen oberts sobre el terreny, alguns països de la UE (Alemanya, Itàlia, Suècia, Dinamarca, Finlàndia o Bèlgica) s'han afanyat a suspendre les sol·licituds d'asil de milers de refugiats sirians, i d'altres, com Grècia o Àustria, han pres mesures per expulsar-los. El Govern austríac fins i tot ha posat en marxa un **programa de deportació** que està revaluant la situació d'uns 40.000 sirians als quals s'havia concedit l'estatus de refugiat al país els últims cinc anys. Tots aquests moviments agreugen, encara més, el debat entre socis europeus sobre el concepte de *tercer país segur* que tant han criticat les organitzacions socials.

2025 serà un any de deportacions. Ho serà a escala discursiva i operativa. La immigració ha estat la pedra angular de la carrera política de Donald Trump i, durant la seva segona campanya presidencial, va prometre

2025 serà un any de deportacions. Ho serà a escala discursiva i operativa. La immigració ha estat la pedra angular de la carrera política de Donald Trump i, durant la seva segona campanya presidencial, va prometre executar la deportació més gran de la història. Caldrà veure si assistirem a deportacions escenificades, o quin pot ser l'impacte real al mercat laboral estatunidenc d'aquesta política.

executar la deportació més gran de la història. Com es durà a terme? Caldrà veure si assistirem a deportacions escenificades, o quin pot ser l'impacte real al mercat laboral estatunidenc d'una política que, segons **múltiples estudis**, no és un joc de suma zero a favor dels treballadors autòctons: perquè els immigrants no regularitzats treballen en ocupacions diferents de les dels nascuts als Estats Units, perquè creen demanda de béns i serveis, i perquè contribueixen a la salut fiscal del país a llarg termini. Així mateix, hi ha dubtes sobre la sostenibilitat econòmica d'aquest tipus de polítiques, sobretot davant la perspectiva del creixement de fluxos i l'augment dramàtic del nombre de deportacions que ja hi ha hagut als Estats Units des de la pandèmia (d'unes 300.000 persones a l'any). No obstant això, la victòria de Trump va disparar a **la borsa** el valor d'empreses que es dediquen a deportar migrants, al monitoratge o la vigilància de la frontera, així com a la gestió de centres de reclusió. La indústria de la deportació va a l'alça.

A més, la deportació ja no és només un instrument del Nord global. Així, l'Iran es planteja deportacions massives d'afeganesos; el sistema de deportació turc s'ha reforçat amb centenars de milions d'euros provinents de la UE, i també Tunísia està fent «expulsions col·lectives» il·legals d'immigrants amb fons de la Unió. Per la seva banda, Egipte aplica, des de fa mesos, detencions massives i devolucions forçoses de refugiats sudanesos.

Pel que fa a Europa, el 2025 els estats membres de la UE han de presentar els plans nacionals d'implementació del nou Pacte sobre Migració i Asil. La seva entrada en vigor està prevista per al 2026, però Espanya ha demanat que les noves eines en matèria de control fronterer i de repartiment de persones migrants es puguin començar a fer servir ja el proper estiu. Tanmateix, el pacte neix ja impugnat per alguns estats membres, que demanen reemplaçar-lo per un model que permeti el trasllat dels migrants a centres d'internament situats en països extracomunitaris considerats segurs. En aquest sentit, la decisió d'Itàlia, l'agost passat, d'obrir dos centres d'aquest tipus a Albània, tot i que va acabar en un sonor fracàs judicial per al Govern de Geòrgia

Mentre l'ordre global es fragmenta i les institucions són cada cop més febles, es multipliquen les esclotxes per les quals s'esmuny i s'expandeix la criminalitat transnacional. La geopolítica de les màfies evoluciona amb nous actors i un canvi de metodologia: en comptes de competir, els grups del crim organitzat estan cooperant cada cop més.

Meloni, va ser un clar avançament de la tensió creixent que hi ha entre política i estat de dret. En aquest context, a més, el 2025 els jutges poden començar a notar amb més intensitat la manca d'eines per a la protecció dels drets d'asil i refugi, en un context global que porta anys liquidant la protecció internacional. La guerra a Gaza –que el primer any ha suposat el desplaçament forçós del 85% de la seva població– il·lustra el fracàs estrepitos del dret internacional, tant en l'àmbit humanitari com en el de l'asil.

La por, com a dinàmica que impregna polítiques, tant en el camp migratori com en les relacions internacionals, guanyarà terreny l'any 2025. Per això, l'escenificació de la deportació ha esdevingut un instrument simbòlic de dissuasió. La criminalització del migrant –que se sent assenyalat– i el discurs de la càrrega social que exploten determinats governs amb una agenda de retallada pública, marquen la pauta en un sistema internacional cada cop més obsessionat per la protecció de les fronteres i menys interessat (i equipat) a garantir una migració segura i regular.

10. Militarització de la inseguretat

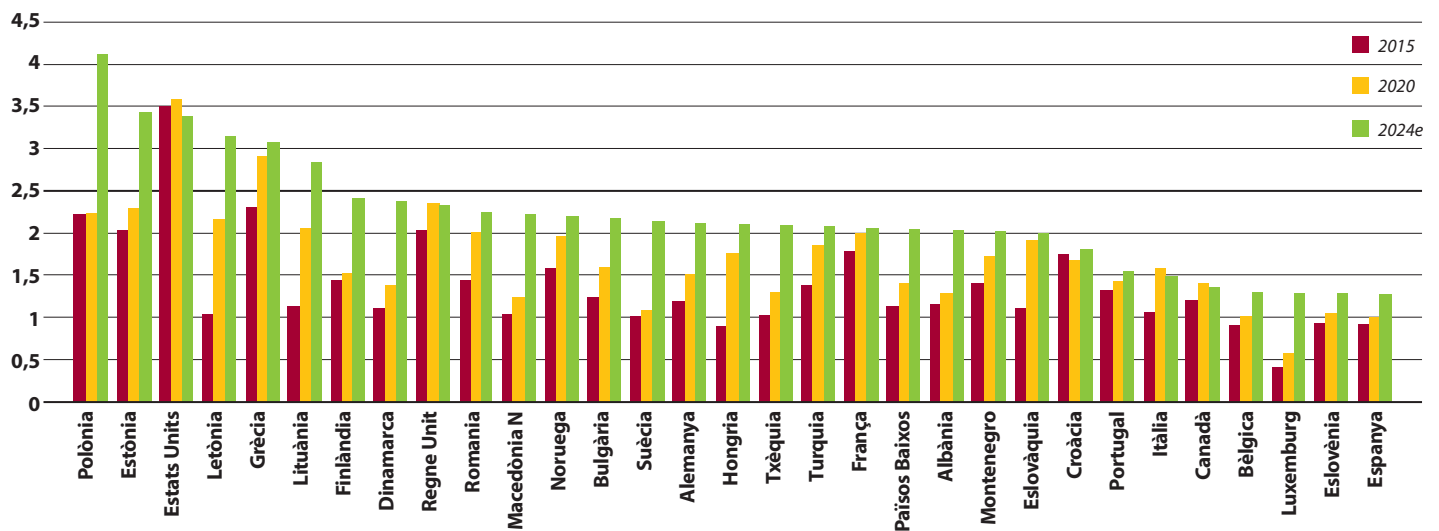
En aquest món d'institucions febles, es multipliquen les esclotxes per les quals s'esmuny i s'expandeix el crim organitzat. Les xarxes que articulen i coordinen la delinqüència constitueixen negocis multimilionaris, transnacionals, amb jerarquies i aliances estratègiques. Mentre l'ordre global es fragmenta, la geopolítica de les màfies evoluciona amb nous actors i un canvi de metodologia: en comptes de competir, els grups del crim organitzat estan cooperant cada cop més, compartint elements de les cadenes de subministrament globals per al tràfic de drogues i persones, els delictes ambientals, la falsificació de medicaments o la mineria il·legal –que en alguns països, com el Perú o Colòmbia, generen tants o més diners que el narcotràfic. Xarxes globals que van de la Xina als Estats Units i de Colòmbia a Austràlia, a través de narcosubmarins, expliquen la diversificació de negocis i escenaris; però també la seva capacitat de penetrar estructures de poder i erosionar l'estat de dret, perquè es donen en un context d'increment de la corrupció dels estats i dels seus sistemes judicials i de seguretat.

A l'Equador, per exemple, un dels punts calents del tràfic de drogues a escala mundial, el Govern ha declarat la guerra a 22 organitzacions criminals i parla de conflicte armat intern. Port-au-Prince, la capital d'Haití, és avui una ciutat presa per la violència de grups criminals enfrontats per disputes territorials, que han conduït les dife-

rents bandes armades a prendre el control de veïnats i comissaries de policia, i, fins i tot, bloquejar temporalment l'aeroport. L'última escalada de violència ha deixat un saldo de gairebé 4.000 morts i més de 700.000 desplaçats dins el país, segons dades de l'Oficina de Drets Humans de les Nacions Unides. Per la seva banda, la crisi geopolítica del fentanil, que té el seu epicentre a Mèxic, com a productor consolidat d'aquesta droga sintètica des de la pandèmia de la COVID-19, ha esdevingut un problema bilateral de primer ordre amb els Estats Units i el Canadà, i en una amenaça per a l'Amèrica Central.

I també a Europa. Ciutats portuàries com ara Marsella, Rotterdam o Anvers són punts d'arribada i confiscació de droga. Així, la delinqüència organitzada és el repte més gran al qual s'enfronta actualment el Govern suec, amb 195 tirotejos i 72 atemptats amb bombes que, només aquest darrer any, s'han cobrat 30 vides. Amb la globalització, aquesta nova realitat hiperconnectada ha arribat, fins i tot, a les illes del Pacífic, que ara ocupen un lloc més destacat al

Evolució de la despesa de defensa dels membres de l'OTAN com a % del PIB nacional (2015,2020 i 2024)

Font: Elaboració CIDOB a partir de dades d'OTAN, «Defence Expenditure of NATO Countries (2014-2024)».

tauler estratègic internacional per la proliferació de compromisos comercials, diplomàtics i de seguretat. Això també ha transformat el panorama criminal de la regió, amb la presència de les tríades i els sindicats asiàtics, els càrtels de l'Amèrica Central i del Sud, i bandes de «motards» il·legalitzades a Austràlia i Nova Zelanda.

Segons l'Índex global de crim organitzat, almenys el 83% de la població mundial viu a països amb nivells elevats de criminalitat, quan el 2021 aquest percentatge era del 79%. Si el crim organitzat és un dels guanyadors d'aquest nou ordre fragmentat, amb l'augment de la violència s'han imposat també les polítiques de securització. A l'Amèrica Llatina, per exemple, l'aposta clara per la militarització de la seguretat –buscant solucions nacionals (de contenció de la violència) a allò que és un desafiament transnacional– ha afavorit respostes de «mà dura».

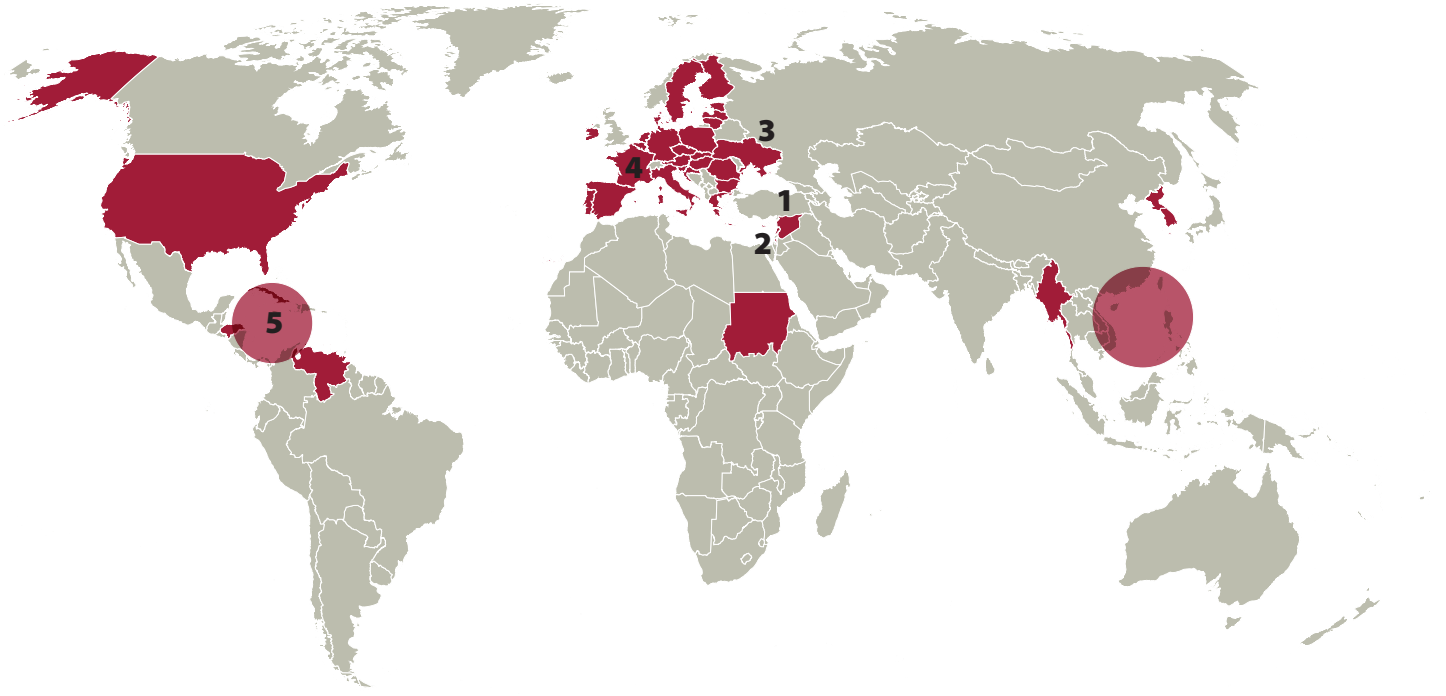
El món es rearma. Amb l'augment de la conflictivitat, com les guerres a Ucraïna i l'Orient Mitjà, també creixen els ingressos per vendes d'armes i serveis militars. Segons el SIPRI, el 2025 serà l'any amb més despesa militar des de fa molt de temps. En aquest escenari, la pressió sobre els països membres de l'OTAN per augmentar la despesa en defensa viurà un nou moment de tensió amb el retorn de Donald Trump a la Casa Blanca, però també per la mateixa impreviabilitat del context internacional. Durant els propers mesos, l'Aliança Atlàntica haurà de gestionar diferents fractures internes: d'una banda, per la demanda d'augmentar la despesa en defensa al 3,5% del PIB, i, de l'altra, per les diferències entre aliats pel que fa a les estratègies utilitzades contra Rússia. Països com Polònia o els del Bàltic reclamen una postura més agressiva contra Moscou, mentre que altres membres, com Hongria o Turquia, busquen mantenir un enfo-

cament més neutral. Això podria complicar la formulació d'una estratègia unificada davant les amenaces de Rússia i els futurs escenaris geopolítics a Ucraïna. A més, Trump va desafiar en campanya el compromís de defensa mútua que garanteix l'article V del Tractat de l'OTAN. Si la nova Administració estatunidenca adopta una postura més aïllacionista, els aliats europeus podrien qüestionar la fiabilitat dels Estats Units com a pilar de la seva seguretat. També creix a la UE la preocupació pel risc percebut sobre certs components essencials o les infraestructures de cablejat submarí, que són crítics per a la connectivitat i l'economia global, especialment després de diferents episodis de presumptes sabotatges com els registrats al mar Bàltic aquests últims mesos.

Finalment, la creixent militarització de la perifèria marítima de la Xina també està generant nous temors securitaris al continent asiàtic. Pequín promou, cada cop amb més vehemència, una visió sinocèntrica a l'Indo-pacífic. Això fa témer que, aquest 2025, es produeixi un augment de l'agressivitat en l'estratègia xinesa de convertir l'Àsia Oriental en la seva esfera d'influència exclusiva.

En aquest context, l'acceleració geopolítica multiplica els interrogants tant per als analistes com per als mateixos actors de les relacions internacionals. El món es debat entre la gesticulació dels nous lideratges, els escenaris canviants que estan redibuixant conflictes enquistats, i una rivalitat sinoestatunidenca que pot derivar en una guerra comercial i tecnològica a curt termini. Davant d'aquest horitzó, a mesura que creix la confrontació entre les grans potències globals, els esforços de multialineament que molts països del món intenten desplegar, amb la seguretat com a nucli central, esdevenen cada cop més complexos.

Deu regions i conflictes a seguir de prop

1. Síria: a mercè de qui?

Amb la caiguda del règim d'Al-Assad i els rebels controlant Damasc, Síria obre un període de transició ple d'incògnites, des de la reconfiguració del sistema polític a la protecció de la integritat territorial del país. La fragmentació de la insurgència, composta per múltiples faccions, la divisió del país entre grups armats, inclosos els combatents kurds amb suport dels Estats Units, i la presència residual de l'exèrcit de l'antic règim afegeixen incertesa a un moment històric que bascula entre l'esperança de la transició i la por al caos.

2. Palestina i Líban: sense pau a l'horitzó

Malgrat el debilitament de Hamàs i Hezbollah, la ininterrompuda ofensiva militar israeliana a Gaza, l'expansió de l'ocupació a Cisjordània i el fràgil cessament d'hostilitats al Líban no auguren ni una pacificació ni una estabilització del conflicte. El primer ministre Benjamín Netanyahu apressarà la nova administració Trump a mantenir una forta pressió sobre l'Iran. Mentrestant, els límits de l'acció internacional a la Franja aguditzaran la catàstrofe humanitària existent.

3. Ucraïna: treva i preu polític

Volodímir Zelenski ha expressat la seva voluntat que la guerra acabi el 2025 per la via diplomàtica. Però quin serà el preu d'un possible cessament d'hostilitats? Com quedaran els territoris actuals ocupats per Rússia? La situació al front ucraïnès és precària, per la dificultat de reclutar efectius, els temps d'occident a subministrar i autoritzar determinat armament, i una certa fatiga dels donants, que augmentarà per la imprevisibilitat de Donald Trump a la Casa Blanca. Amb almenys 200.000 víctimes mortals en tres anys i una economia devastada, la guerra a Ucraïna entra en una nova fase.

4. Unió Europea: punt d'inflexió o irrellevància

L'acceleració geopolítica i la securització de l'economia impacten de ple en l'ADN d'una UE absent del conflicte a Orient Mitjà i dividida sobre el futur immediat d'Ucraïna. La debilitat interna del motor francoalemany, i unes forces sobiranistes de dreta radical, envalentides per la victòria de Donald Trump, agreugen la flaqueza de la Unió. 2025 arrenca amb el compàs d'espera de les eleccions alemanyes, però el risc de tanta dilació és sucumbir a la irrellevància.

5. Amèrica Llatina: esgotament de règims sense alternatives

Les eleccions presidencials a Veneçuela del 2024 han agreujat la deriva autoritària de l'anomenada «revolució bolivariana». L'obvietat del frau perpetrat, i la manifesta falta de legitimitat popular han esvaït l'èpica de la resistència que comparteixen amb altres règims autoritaris a la regió, com Nicaragua i Cuba. Líders progressistes, com Lula al Brasil o Petro a Colòmbia, comencen a mostrar la seva impaciència davant el llast d'unes pugnes enquistades, que estan provocant èxodes migratoris massius de població exhausta per les privacions i la repressió.

Estats Units: Trump 2.0

En aquest segon mandat, un trumpisme més desinhibit posarà a prova la fortalesa del sistema polític estatunidenc però també la capacitat de mobilització de grups civils que han vist minvar, en els últims mesos, l'espai per a la protesta.

Sudan: entre l'estancament i el col·lapse

Amb una crisi humanitària i una situació de fam capaç de desbordar-se, les negociacions entre les Forces Armades Sudaneses i les Forces de Suport Ràpid segueixen estancades. Mentrestant, la guerra s'intensifica i actors externs com els Emirats Àrabs, Txad o Eritrea, continuen influint en el conflicte.

Mar de la Xina Meridional: tantejant els límits

Després d'un any de tensions entorn a Filipines, la Xina tanca 2024 amb una altra provocació previsible: l'espectacular desplegament naval a Taiwan i al Mar de la Xina Meridional. Beijing consolida així el seu intent de canviar l'estatu quo a la regió a les portes del retorn de Trump.

Myanmar: un any crucial per a la resistència

Tot i el creixent suport de Beijing, per primera vegada, la derrota de la junta militar sembla concebible després de la pèrdua de control de les fronteres del país a mans de milícies ètniques i de la redirecció de la lluita armada cap al centre del territori.

Península coreana: nous desequilibris?

La desestabilització política al Sud i el suport rus a Pyongyang a canvi de la participació de tropes nord-coreanes en la guerra d'Ucraïna podrien reconfigurar l'equilibri de forces en la península, augmentant la imprevisibilitat del conflicte.

Font: Elaboració CIDOB.

Calendari CIDOB 2025: 80 dates per marcar a l'agenda

1 de gener	Renovació del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Dinamarca, Grècia, el Pakistan, Panamà i Somàlia, triats el 2024, s'incorporaran al Consell com a membres no permanents, substituint l'Equador, el Japó, Malta, Moçambic i Suïssa; Algèria, Corea del Sud, Eslovènia, Guyana i Sierra Leone, triats el 2023, continuaran en el seu segon any com a membres.
1 de gener	Polònia assumeix la presidència semestral rotatòria del Consell de la Unió Europea. El Govern de Donald Tusk enfocará l'activitat ministerial del Consell a impulsar els processos d'adhesió dels països que desitgen entrar a la UE, el suport integral a Ucraïna i el reforç dels vincles transatlàntics amb els Estats Units; prioritat aquesta última que s'haurà d'adaptar a una realitat incòmoda per a Brussel·les: el retorn de Donald Trump a la Casa Blanca.
1 de gener	Ingressos plens de Bulgària i Romania a l'Espai Schengen. El mes de novembre del 2024, Àustria va aixecar el seu veto a la plena integració de búlgars i romanesos a l' Espai Schengen . Tots dos països, membres de la UE des del 2007, es van sumar a l'abolició de controls a la circulació transfronterera de persones el març del 2024, però només a ports i aeroports. Ara es farà el mateix amb els controls terrestres, on passarà a operar la política comuna de visats a les fronteres exteriors de la UE.
1 de gener	Finlàndia assumeix la presidència anual de torn de l'OSCE. L' organització responsable de mantenir la seguretat, la pau i la democràcia en un hemisferi de 57 països d'Europa, l' Àsia i l' Amèrica del Nord viu hores baixes des de la invasió d'Ucraïna per part de Rússia, qui, malgrat les condemnes rebudes, en continua sent membre. Entre el novembre i el desembre del 2025 tindrà lloc a Finlàndia el 32è Consell Ministerial de l'organització. El ministre rus d'Exteriors, Serguei Lavrov , vetat al Consell del 2022, va assistir, tanmateix, als del 2023 i el 2024.
1 de gener	Relleu de la Missió de Transició de la Unió Africana a Somàlia (ATMIS) amb l'inici de la Missió de Suport i Estabilització de la Unió Africana a Somàlia (AUSSOM). La UA continuarà involucrada en els esforços per pacificar i estabilitzar Somàlia, colpejada per l'organització gihadista Al-Shabab, amb una nova missió, la tercera consecutiva des del 2007. Tanmateix, l' AUSSOM topará amb l'agudització de les tensions entre els governs de Somàlia i Etiòpia, després que Addis Abeba acordés un accés naval al golf d'Aden amb la secessionista República de Somalilàndia.
1 de gener	30è aniversari de la creació de l'Organització Mundial del Comerç (OMC). L'OMC arriba a la seva tercera dècada d'activitat en un context internacional marcat per la creixent contestació a la globalització, l'augment del proteccionisme arreu del món i amb la promesa electoral de Donald Trump d'imposar un 60% d'aranzels als béns xinesos i un 10-20% a la resta d'importacions.
7 de gener	John Mahama pren possessió com a president a Ghana. Al país anglòfon de l'Àfrica Occidental, on funciona un dels sistemes democràtics més sòlids del continent, John Mahama, president de la República per primera vegada entre 2012 i 2017 i candidat del partit opositor Congrés Nacional Democràtic (NDC), es va prendre la revenja el 7 de desembre de 2024 pels seus dos fracassos anteriors en les urnes enfront de l'oficialista Nou Partit Patriòtic (NPP). Mahama rellevarà al president del NPP, qui el va derrotar en 2016 i 2020, Nana Akufo-Addo.
15 de gener	Daniel Chapo pren possessió com a president de Moçambic. El cinquè president consecutiu del partit d'esquerres FRELIMO des de la independència nacional el 1975 va ser declarat vencedor a les eleccions del 9 d'octubre de 2024. Els seus contrincants van denunciar frau i van cridar a la protesta popular. La repressió va deixar una trentena llarga de morts, incloent-hi menors. Tot i que és ric en recursos naturals, Moçambic roman enfonsat en el subdesenvolupament i afronta, a més, amenaces gihadistes i seriosos riscos climàtics.
20 de gener	Donald Trump pren possessió com a president dels Estats Units. El republicà assumeix el seu segon mandat no consecutiu després de derrotar contundentment la demòcrata Kamala Harris en l'elecció del 5 de novembre de 2024, amb les promeses de deportar els immigrants indocumentats, baixar impostos i aplicar nous aranzels comercials. Trump torna a la Casa Blanca esgrimint un discurs nacionalista més radical que el que va guiar el seu primer mandat.
20-24 de gener	Reunió Anual del Fòrum Econòmic Mundial (Fòrum de Davos). El 2025, el grup de pensament i influència que cada any convida personalitats de la política, l'empresa, l'acadèmia i la societat civil a una selecta i molt mediàtica reunió internacional a la localitat suïssa de Davos posarà sobre la taula de discussió tres grans desafiaments globals: els xocs geopolítics, l'estímul del creixement per millorar els nivells de vida, i la gestió d'una transició energètica justa i inclusiva.
26 de gener	Eleccions presidencials a Bielorrússia. A diferència del 2020, el dictador Aleksandr Lukaixenko no haurà ni de dur a terme un simulacre de competició a les urnes perquè la Comissió Electoral només permetrà la inscripció de candidats simbòlics, cap de l'emmordassada oposició. El més veterà president d'Europa, al poder des del 1994, i aliat incondicional de Vladímir Putin, revalidarà amb tota certesa el seu setè mandat presidencial.
31 de gener	Fi del mandat de la Missió de Capacitació de la Unió Europea a Mali (EUCAP Sahel Mali). Instrument regional de la política comuna de seguretat i defensa (PCSD), la EUCAP Sahel Mali va ser posada en marxa el 2015 per assistir el Govern d'aquest país en la lluita contra el crim organitzat. La seva continuïtat queda en entredit després que el 2024 no es renovés la missió d'entrenament de la Unió Europea a Mali (EUTM), orientada a la lluita antigihadista, i pel viratge antifrancès de la junta militar de Bamako. La seva bessona al Níger, EUCAP Sahel Níger, va finalitzar també el 2024.
Gener	Elecció indirecta del president de Grècia. El Parlament triarà el cap cerimonial de l'Estat , el mandat del qual és quinquennal, en expirar, el 13 de març, el de la titular en el càrrec, Katerina Sakellaropoulou . En concloure el 2024, es desconeixia si la presidenta actual concorreria a la reelecció o no.
9 de febrer	Eleccions generals a l'Equador. El centrista Daniel Noboa va guanyar l'elecció presidencial extraordinària del 2023, convocada pel seu predecessor –el liberal conservador Guillermo Lasso– per eludir la seva destitució pel Congrés. Noboa buscarà la reelecció, aquesta vegada per un període constitucional normal de quatre anys, en un escenari enfosquit per la brutal onada de violència delictiva que afligeix l'Equador. El seu principal rival serà, una altra vegada, la correista Luisa González.
10-11 de febrer	Cimera d'Acció sobre Intel·ligència Artificial, França. Inicialment prevista per l'any 2024, l' Executiu francès organitzarà un dels molts esdeveniments internacionals relacionats amb la IA durant el 2025. A diferència d'altres esdeveniments, aquesta Cimera d'Acció convocarà caps d'estat i de govern i líders d'organitzacions internacionals, a més de CEO empresarials, experts, acadèmics, creatius i ONG. Continuadora de les cimeres del 2023, a Bletchley (Regne Unit), i del 2024, a Seül, la cita de París estudiarà com la IA pot beneficiar les polítiques públiques.
11-13 de febrer	13a Cimera Mundial de Governos (GWS). La GWS és una organització amb seu a Dubai que cada any reuneix líders governamentals, de l'acadèmia i el sector privat per debatre sobre innovació tecnològica, reptes globals i tendències futures, de cara a una bona governança. El lema de l'edició del 2025 és «Configurar els governs del futur».
14-16 de febrer	61a Conferència de Seguretat de Múnic (MSC). Celebrada anualment des del 1963, l' MSC està acreditada com el fòrum independent més important per a l'intercanvi d'opinions sobre polítiques de seguretat internacional. El 2025, més de 450 decisors polítics i càrrecs d'alt nivell discutiran el paper de la UE en l'àmbit de la seguretat i la defensa, les implicacions securitàries del canvi climàtic i les noves visions de l'ordre global, entre altres temes.
15-16 de febrer	38a Cimera de la Unió Africana a Etiòpia. L'Assemblea de caps d'estat i de govern de la UA celebrarà una sessió ordinària en la qual Mauritània traspasarà la presidència anual i, així mateix, s'escollirà al successor del txadià Moussa Faki com a president de la Comissió. L'organització panafricana ve executant des del 2001 el programa de la Nova Associació pel Desenvolupament Econòmic de l'Àfrica (NEPAD) i, el 2015, va adoptar la seva Agenda 2063 per accelerar la transformació del continent. Sis estats membres –el Sudan, Mali, Guinea, Burkina Faso, Níger i el Gabon– estan actualment suspesos arran dels seus cops d'estat militars respectius.

23 de febrer	Eleccions federals a Alemanya. El 12 de novembre de 2024, sis dies després de foragitar del Govern a Christian Lindner –ministre de Finances i líder del partit liberal, FDP– per diferències pressupostàries, el canceller socialdemòcrata, Olaf Scholz , va acordar amb l'oposició democristiana avançar set mesos les eleccions fixades per al setembre. L' SPD i Els Verds , el soci que li queda després del col·lapse de la <i>coalició semàfor</i> , afronten les votacions enfonsats en uns sondejos que encapçalen la CDU/CSU i la ultradretana AfD .
1 de març	Yamandú Orsi pren possessió com a president de l'Uruguai. El candidat de l'opositor Front Ampli, d'esquerra, va guanyar a Álvaro Delgado, del Partit Conservador, a les eleccions del 24 de novembre de 2024. El successor del president Luis Lacalle disposa d'un mandat de cinc anys. El retorn al poder del Front Ampli, després d'ocupar-lo per primera vegada entre el 2005 i el 2020, precedirà la celebració, el 25 d'agost, del bicentenari de la Declaratòria d'Independència de l'Uruguai.
1 de març	Fi del mandat del nou Govern de Transició a Síria. Aquesta va ser la data anunciada pel nou primer ministre, Muhammad al-Bashi, el 10 de desembre de 2024, l'endemà passat de caure el règim de Bashar al-Assad en la fulminant ofensiva empresa el 27 de novembre de 2024 contra Damasc per una coalició de grups rebels. Al-Bashi va ser designat per al lloc pel principal sector rebel, la guerrilla islamista HTS (Hayat Tahrir al Sham) d'Abu Muhammad al-Jolani i el Govern de Salvació Siriana.
3-6 de març	19a edició del Mobile World Congress (MWC). Nova edició anual de l'esdeveniment mundial més influent en matèria de tecnologies de la comunicació mòbil i la connectivitat, on fabricants de dispositius, proveïdors de serveis, operadors sense fil, enginyers i científics informen dels últims avenços del sector. L' MWC del 2025, sota el lema «Convergeix. Connecta. Crea», se centrarà, entre altres temes, en la fase següent del 5G, els dispositius IoT i la IA generativa.
Primer trimestre	6a Cimera de la Comunitat Política Europea (CPE) a Albània. La CPE , sorgida el 2022 a iniciativa d'Emmanuel Macron, és una trobada biennal de líders de 44 països europeus, que té com a objectiu proporcionar una plataforma per discutir qüestions estratègiques en un marc no estructurat de diàleg entre els 27 estats membres de la UE i uns altres 17 estats del continent que són candidats a l'adhesió o que mantenen relacions associatives amb la UE.
Primer trimestre	Elecció de la presidència d'Armènia per l'Assemblea Nacional. L'exercici de Vahagn Khachaturyan conclourà abans del 9 d'abril, data en què vencia el mandat de l'anterior titular del càrrec, Armen Sarkissian, després de la seva dimissió el 2022. República de tipus parlamentari, Armènia roman a l'òrbita de Rússia, una situació que per a les autoritats de Yerevan resulta cada vegada més problemàtica per la passivitat de Moscou en la defensa militar del país davant les ofensives bèl·liques de l'Azerbaidjan, que el 2023 va obligar l'autoproclamada República d'Artsakh a rendir-se a l'enclavament armeni de l'Alt Karabakh.
Primer trimestre	1a Cimera Unió Europea-Regne Unit. El Govern laborista de Keir Starmer advoca per una nova era de relacions bilaterals entre Londres i Brussel·les. Després del Brexit, el Regne Unit duu a terme els seus intercanvis econòmics amb els 27 sota l'Acord de Cooperació i Comerç (TCA), que brinda una àrea limitada de lliure canvi de béns i serveis. El primer ministre britànic aspira a uns llaços «constructius» amb la UE que abastin temes complexos com la immigració, encara que descarta tornar a la llibertat de moviment de treballadors, la unió duanera i, en suma, al mercat únic.
13 d'abril-13 d'octubre	Exposició Universal d'Osaka. La ciutat japonesa organitza per tercera vegada una exposició mundial després que ho fes el 1970 i el 1990. L' Expo 2025 presenta com a lema temàtic «Dissenyant la societat del futur per a les nostres vides».
6 de maig	50è aniversari de l'establiment de relacions diplomàtiques entre la Unió Europea i la República Popular de la Xina. Beijing i Brussel·les celebraran mig segle de relacions diplomàtiques en un moment definit per les tensions sobre la sobrecapacitat del país asiàtic, la imposició d'aranzels als vehicles elèctrics xinesos o el paper de la Xina en la guerra a Ucraïna.
9 de maig	75è aniversari de la Declaració Schuman. L'any 1950, la proposta de Robert Schuman, ministre gal d'Exteriors, de col·locar les produccions de carbó i acer de França i Alemanya sota una autoritat única va suposar la gènesi d'un teixit d'institucions d'integració supranacional (CECA, CEE, Euratom) que dècades després desembocaria en el que avui és la Unió Europea .
12 de maig	Eleccions generals a les Filipines. El deteriorament de les relacions entre les famílies Marcos i Duterte, al capdavant de l'actual coalició governant, podria desencadenar una competició entre els dos principals partits del govern en unes eleccions on es renovaran més de 18.000 càrrecs al Senat, la Cambra de Representants i els governs provincials i locals de l'arxipèlag.
19-23 de maig	29a Conferència Mundial del Gas (WGC). La creixent importància del gas natural com a combustible alternatiu als derivats del petroli en la transició a la neutralitat carbònica, la seva condició de matèria primera per produir hidrogen gris, i la seva major demanda també arran de la guerra d'Ucraïna confereixen un relleu especial a la conferència triennal WGC , que se celebrarà a Beijing, conduïda des del 1931 per la Unió Internacional del Gas (UIG). A la Xina, la producció, la importació i el consum de gas no deixen d'augmentar.
26 de maig	Fi del mandat de Luis Almagro com a secretari general de l'Organització d'Estats Americans (OEA). L'uruguaià Luis Almagro va ser triat per posar-se al capdavant de l'OEA el 2015, i el 2020 va obtenir la reelecció per a un segon i últim exercici de cinc anys. Els candidats a succeir-lo són el canceller paraguaià, Rubén Ramírez, i el seu homòleg de Surinam, Albert Ramdin. La votació serà efectuada per l'Assemblea General, que al juny celebrarà, a Antigua i Barbuda, el seu 55è període ordinari de sessions.
Maig	Eleccions presidencials a Polònia. La Plataforma Cívica (PO), el partit europeista i liberal conservador que el 2023 va tornar al Govern de Polònia de la mà de Donald Tusk , confia a guanyar aquesta elecció directa per deixar enrere la cohabitació de l'Executiu amb el cap de l'estat triat el 2015 i reelegit el 2020, Andrzej Duda , del partit de dretes Llei i Justícia (PiS). En el sistema de govern polonès, de tipus mixt, el president posseeix importants atribucions.
Maig	Implementació del Sistema Europeu d'Informació i Autorització de Viatges. L' ETIAS és el nou programa d'exempció de visats per als nacionals de 60 països que desitgin viatjar a algun dels 30 estats que formen part de l' Espai Schengen o que hi estan vinculats. Els viatgers extracomunitaris hauran de sol·licitar l'autorització d'entrada a través d'un formulari electrònic, amb un cost de 7€ per a un document que tindrà tres anys de vigència. L' ETIAS serà paral·lel al també nou Sistema d'Entrades i Sortides de la UE (SES), que registrarà qualsevol viatger de tercers països que hi faci estades curtes.
Maig	Viatge del papa Francesc a Turquia. El Vaticà té previst aquest viatge papal, de marcat caràcter ecumènic, per commemorar els 1.700 anys del Concili de Nicea I, el llegat doctrinal del qual és acceptat per totes les esglésies cristianes. Francesc ja va dur a terme una visita apostòlica a Turquia l'any 2014.
9-13 de juny	3a Conferència de les Nacions Unides sobre els Oceans (UNOC). Transcorreguts tres anys des de la segona edició, a Lisboa, l'ONU organitzarà a Niça una nova conferència temàtica per donar suport al catorzè objectiu de desenvolupament sostenible: «Conservar i utilitzar de manera sostenible els oceans, els mars i els recursos marins». El 8 de juny, la vigília de la inauguració de la UNOC, se celebra el Dia Mundial dels Oceans.
14 de juny	Fi del mandat de la missió de la Unió Europea per a l'Imperi de la Llei a Kosovo (EULEX Kosovo). L' EULEX Kosovo ha estat, des del 2008, la missió civil de major magnitud llançada en el marc de la PCSD. El suport de la UE a les institucions kosovars en matèria d'estat de dret és un dels tres pilars de la implicació internacional per a la pau, la seguretat i l'estabilitat a Kosovo , essent els altres dos l'administració interina de l'ONU, la Missió de Nacions Unides a Kosovo (UNMIK), i la força de l'OTAN, la Força de Kosovo (KFOR).
20 de juny	Dia Mundial de les Persones Refugiades. D'acord amb l'agència especialitzada de l'ONU, ACNUR , en acabar el 2024 hi havia 117 milions de desplaçats forçosos al món, dels quals 43,4 milions es podien considerar refugiats, i un 40% del total eren menors. El 69% de les persones refugiades i d'altres necessitades de protecció internacional viuen a països fronterers amb els seus d'origen, i només un 25% estan acollits a estats d'alt nivell de desenvolupament.

21-29 de juny	Setmana d'Acció Climàtica de Londres (LCAW). La LCAW , fundada el 2009 pel <i>think tank</i> E3G i l'Alcaldia de Londres, és una macrotrobada anual de caràcter informal on particulars, comunitats i organitzacions contrasten idees i plantegen col·laboracions a favor de la descarbonització i la resiliència climàtica. Al seu si tindrà lloc també la Cimera d'Acció Climàtica de les Ciutats (CCAS) , organitzada per la Smart Cities Network.
24-25 de juny	Cimera de l'OTAN a la Haia. El Consell de l'Atlàntic Nord reunirà els caps d'estat i de govern dels seus 32 estats membres i el neerlandès Mark Rutte , com a secretari general de l'organització. S'espera que l'Aliança Atlàntica adopti decisions rellevants en relació amb Ucraïna i Rússia, amb la incògnita de quin serà l'enfocament estratègic del nou president estatunidenc, Donald Trump.
25 de juny	75è aniversari de l'inici de la Guerra de Corea. L'efemèride té el prolegomen d'un clímax de tensió a la península coreana, que acomiada el 2024 en estat d'alerta per la intensificació de les accions militars de Corea del Nord (nous llançaments de míssils sobre el mar, voladura dels accessos a la frontera amb el Sud, enviament de tropes de suport a Rússia a la guerra d'Ucraïna) i, com a resposta, les maniobres conjuntes de les Forces Armades dels Estats Units, el Japó i Corea del Sud.
30 de juny-3 de juliol	4a Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament (FfD4) a Sevilla. Les discussions dels alts representants nacionals assistents a aquesta conferència, patrocinada pel Departament d'Assumptes Econòmics i Socials de l'ONU (UN DESA) , giraran a l'entorn de les polítiques i els recursos necessaris per dur a terme l'Agenda 2030 i els ODS a escala global. L'FfD4 de Sevilla avaluarà els progressos duts a terme en la implementació del Consens de Monterrey (2002), la Declaració de Doha (2008) i l'Agenda d'Acció d'Addis Abeba (2015).
Juny	51a Cimera del G-7. El Canadà dirigirà el 2025 la reunió anual del club de les set principals potències del Nord global, a les quals se suma la Unió Europea. Per al Govern canadenc , algunes de les prioritats a tractar són l'economia inclusiva, l'acció climàtica i el maneig de les tecnologies emergents. Kananaskis, en plenes Muntanyes Rocoses de la província d'Alberta, a l'oest de Calgary, ja va acollir el G-7 del 2002.
1 de juliol	Dinamarca assumeix la presidència semestral rotatòria del Consell de la Unió Europea. Durant el segon semestre de l'any, Dinamarca assumirà la presidència rotatòria del Consell un cop finalitzi el mandat de Polònia. L'1 de gener de 2026, serà substituïda per Xipre.
1 de juliol	Bulgària adopta l'euro. En aquesta data, Bulgària confia a convertir-se en el 21è estat membre de l' Eurozona , una vegada satisfets els cinc criteris de convergència relatius a la inflació, el dèficit, el deute, els tipus d'interès i l'estabilitat monetària, aquesta darrera a través de la participació en el mecanisme de tipus de canvi (ERM II). La data inicialment prevista –l'1 de gener de 2025– va haver de ser endarrerida perquè el Banc Central Europeu va alertar Sofia per una inflació encara excessiva.
27 de juliol	Eleccions de la Cambra de Consellers de la Dieta al Japó. Els comicis per renovar la meitat de la cambra alta del poder legislatiu japonès podrien reafirmar la debilitat actual del principal partit, el Partit Liberal Democràtic, liderat per l'impopular Ishiba Shigeru. Després de les eleccions generals anticipades de 2024, el Japó es troba davant d'una anomalia política històrica: un govern en minoria que genera incertesa en la política del país nipó.
1 d'agost	50è aniversari de l'Acta Final de Hèlsinki. La signatura d'aquesta declaració, per part dels 35 estats assistents a la reunió final de la tercera fase de la Conferència sobre la Seguretat i la Cooperació a Europa (CSCE, predecessora de l'OSCE), celebrada a la capital finlandesa, va marcar una fita en la definició d'un model de convivència entre els blocs i els països europeus neutrals durant la primera fase de la Guerra Freda. El successor d'aquest instrument va ser la Carta de París, del 1990.
6 d'agost	Bicentenari de la independència de Bolívia. El país andí –que viu episodis de violència i indicis d'enfrontament civil– prepara aquesta commemoració en unes circumstàncies de greu convulsió política al si del partit governant, el Moviment al Socialisme (MAS), on creix la pugna entre el president de la República en exercici, Luis Arce , i el seu predecessor en el càrrec, Evo Morales . Des de les seves respectives faccions, tots dos pretenen liderar la candidatura del <i>masisme</i> en les eleccions presidencials del 17 d'agost . El present mandat d'Arce, de cinc anys, veu al novembre.
Agost	Eleccions generals al Gabon. L'agost del 2023, el general Brice Clotaire Oligui Nguema va enderrocar, en un cop d'estat militar el president Ali Bongo Ondimba i, tot seguit, es va autoproclamar president per a un període de transició amb procés constituent que, sobre el paper, hauria de concloure l'agost del 2025. La Carta de Transició no prohibeix expressament que Oligui Nguema es presenti a les futures eleccions presidencials, encara que la presumpció és que el general concorri i, arribat el cas, amb tota probabilitat, guanyi.
8 de setembre	Eleccions legislatives a Noruega. Els comicis posaran a examen la gestió del Govern de coalició entre els laboristes del primer ministre Jonas Gahr Støre i els centristes, al poder des del 2021. Durant la legislatura que acaba, el país nòrdic ha vist com es disparava el seu valor estratègic en tant que proveïdor d'hidrocarburs dels socis europeus, que busquen reduir la seva dependència de Rússia. A les acaballes del 2024, els sondejos eren preocupants per al Partit Laborista , la força més votada ininterrompudament des del 1927, ara a la saga dels conservadors i, fins i tot, dels progressistes de dreta.
15 de setembre	30è aniversari de la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing. Signada després de la celebració de la quarta Conferència Mundial sobre la Dona celebrada a Beijing, la Plataforma d'Acció de Beijing representa el compromís més ambiciós per a la igualtat de gènere fins avui, identificant 12 àmbits d'acció per erradicar la desigualtat. La seva commemoració coincidirà amb l'auge dels moviments antigènere i els desafiaments dels retrocessos en matèria d'igualtat dels darrers anys.
27 de setembre	Eleccions federals a Austràlia. Aquesta és la data límit per renovar la Cambra de Representants australiana. A les eleccions mesuraran les seves forces el governant Partit Laborista d'Anthony Albanese , primer ministre des del 2022 amb majoria parlamentària, i la coalició conservadora dels partits Liberal i Nacional , encapçalada pel líder dels liberals, Peter Dutton.
Setembre	80a Sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides. Una cita anual que reuneix tots els líders mundials per avaluar l'estat actual de les seves polítiques nacionals i la seva visió del món. El dia 9 començarà el període regular de sessions , i el dia 23 ho farà el Debat general d'alt nivell.
Setembre	Fi de la primera fase per a la conclusió de les operacions militars dels Estats Units a l'Iraq. Aquesta és el termini previst pel Departament de Defensa per passar a la «segona fase» del «pla de transició», iniciat el setembre del 2024, respecte a la Força Operativa Combinada Conjunta Operació Determinació Inherent (CJTF-OIR), el dispositiu militar activat el 2014 per combatre Estat Islàmic a l'Iraq i Síria. Els Estats Units van posar fi a les seves operacions de combat a l'Iraq l'any 2021, però hi van deixar un romanent de soldats en missions de logística i instrucció.
Setembre	Missió Artemis II a la Lluna. Si les incidències tècniques no tornen a posposar-la, la NASA durà a terme al setembre la segona missió, primera tripulada (amb quatre astronautes), del programa espacial Artemis . El pla és que la nau Orion , llançada per un coet SLS, abandoni l'òrbita terrestre, efectui un sobrevol lunar i torni a la Terra en deu dies. Si tot és correcte, la missió següent, Artemis III, també amb quatre tripulants, suposarà el retorn de l'home a la superfície lunar des de l'últim allunatge, el de l' Apollo 17 , l'any 1972.
6 d'octubre	Dia Mundial de l'Hàbitat. L'Assemblea General de les Nacions Unides va establir aquest dia d'observança global l'any 1985. Prèviament, el 1977, la mateixa ONU va crear el seu Programa per als Assentaments Humans per a la promoció de ciutats i pobles socialment i ecològicament sostenibles. ONU Hàbitat va celebrar la seva tercera conferència internacional (Hàbitat III) a Quito el 2016, i la següent (Hàbitat IV) està prevista per al 2036. De cara al Dia Mundial del 2025, l'agència crida a la reflexió sobre com abordar les crisis de sostenibilitat que afecten les zones urbanes.
17-19 d'octubre	Reunions Anuals de l'FMI i el Grup del Banc Mundial. Precedides per les anomenades <i>Reunions de primavera</i> , les principals organitzacions internacionals d'assistència creditícia als estats reuniran a Washington, seu corporativa de totes dues, les seves Juntes de Governadors i els seus cossos assessors, el Comitè per al Desenvolupament i el Comitè Monetari i Financer Internacional. La búlgara Kristalina Georgieva dirigeix l'FMI des del 2019 i l'indi-estatunidenc Ajay Banga presideix el Banc Mundial des del 2023.

20 d'octubre	Eleccions federals al Canadà. El primer ministre del Partit Liberal, Justin Trudeau, encara la renovació de la Cambra dels Comuns en una situació de fort desgast personal després d'un exercici en el poder que es prolonga des del 2015. Els liberals, orientats al centreesquerra, governen en minoria parlamentària des del 2019 i, després de tres victòries consecutives, veuen com els conservadors de Pierre Poilievre els avantatgen àmpliament a les enquestes. Un seguit de polèmiques i passos en fals han anat apagant l'estrella del progressista Trudeau, en altre temps molt popular.
26 d'octubre	Eleccions legislatives a l'Argentina. El país sud-americà renovarà un terç dels senadors (24) i la meitat dels diputats nacionals (127). Com a novetat, l'electorat marcarà les seves preferències en una butlleta única de paper (BUP). Prèviament, seran claus les eleccions primàries, obertes, simultànies i obligatòries (PASO), convocades per al 3 d'agost, però que el Govern del president Javier Milei vol abolir. A les legislatives del 2023, la coalició La Libertat Avança, de Milei, va debutar amb 35 diputats, 23 menys que la peronista Unió per la Pàtria.
Octubre	Eleccions presidencials a la Costa d'Ivori. El país francòfon amb major pes econòmic de l'Àfrica Subsahariana s'aproxima a aquestes eleccions en un ambient de relativa calma, en comparació amb les violentes turbulències produïdes entre el 1999 i el 2011. El president Alassane Ouattara va ser escollit el 2010, reelegit el 2015 i renovat una altra vegada el 2020, enmig d'una gran protesta opositora. A finals del 2024 s'ignorava si Ouattara, en una nova –i perillosa– interpretació interessada de la Constitució, es presentaria per quarta vegada. Sí que va confirmar la seva postulació Laurent Gbagbo, el polèmic expresident i líder opositor.
Octubre	Eleccions legislatives a la República Txeca. ANO, el partit de dreta populista d'Andrej Babis, va ser desallotjat del govern l'any 2021 per una coalició liberal conservadora de cinc socis encapçalada pel Partit Cívic Democràtic (ODS) de Petr Fiala. Els sondejos pronostiquen una victòria contundent de Babis, encara que no per majoria absoluta. L'empresari fet ara polític, sota l'ombra de la corrupció, acaricia la seva tornada com a primer ministre amb un discurs nacionalista, euroescèptic i hostil a l'assistència militar a Ucraïna.
Octubre	Eleccions presidencials al Camerun. El ja nonagenari Paul Biya, president de la República des del 1982 –és el quart cap d'estat més antic del món, darrere l'equatoguineà Obiang, el rei de Suècia i el sultà de Brunei–, es presentarà per vuitena vegada consecutiva al càrrec. L'any 2008 una esmena constitucional va suprimir la limitació del nombre de mandats de set anys. El partit conservador i francòfil al poder, el Moviment Democràtic del Poble Camerunès (RDPC), ha tancat files darrere l'ancià i xacrós Biya, dictador de facto al capdavant d'un règim autoritari que permet el pluralisme però no la veritable competició electoral.
Octubre	Eleccions generals a Tanzània. Marcades per l'increment de la violència política contra l'oposició durant les eleccions locals de 2024, aquests comicis posaran a prova el compromís de l'actual presidenta, Samia Suluhu Hassan, amb les reformes democràtiques o bé marcaran el retorn cap a l'autoritarisme.
Octubre o novembre	47a Cimera de l'ASEAN a Malàisia. El dinàmic bloc de deu països del sud-est asiàtic, que opera la seva pròpia àrea de lliure comerç i també a la de l'Associació Econòmica Integral Regional (RCEP), amb els seus socis regionals, celebra cimeres bianuals, essent la de la tardor la més important per la profusió de reunions paral·leles que acull. Així, a l'edició del 2025 tindran lloc també la 20a Cimera de l'Àsia Oriental, la 28a Cimera ASEAN+3 i les bilaterals amb la Xina (28a), el Japó (28a), Corea del Sud (26a), l'Índia (22a), els Estats Units (13a) i Austràlia (5a), a més d'una altra amb l'ONU (15a).
6 de novembre	50è aniversari de l'inici de la Marxa Verda. L'ocupació marroquina d'una part del Sàhara amb la marxa a peu de 360.000 voluntaris i la negativa del poble sahrauí a renunciar al seu dret a l'autodeterminació van iniciar el conflicte encara no resolt del Sàhara Occidental. En els darrers anys, Espanya i França han canviat la seva postura de suport a la celebració d'un referèndum al territori, mostrant ara interès en el pla d'autonomia de Rabat com a solució.
10-21 de novembre	30a Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. El Brasil acollirà la triple reunió paral·lela (COP 30, CMP 20 i CMA 7) de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, mentre s'amunteguen les alertes científiques i els episodis climàtics extrems provocats per l'escalfament global. En sintonia amb la sensació general d'emergència i com a testimoni del seu compromís amb la reducció de les emissions d'efecte hivernacle, el Govern de Lula da Silva va seleccionar per a la seu de la COP 30 a Belém, la capital del estat de Pará, que s'estén just al cor de l'Amazònia.
16 de novembre	Eleccions generals a Xile. A Xile no està permesa la reelecció presidencial consecutiva, per la qual cosa Gabriel Boric, triat el 2021, i la gestió del qual suspèn a les enquestes, deixarà pas a un altre candidat de la coalició política de centreesquerra al poder, l'Aliança de Govern, successora de la coalició Aprovecho Dignitat. A un any de les eleccions, ni a l'esquerra, ni a l'oposició de centredreta, ni a la dreta estaven clarament definides les personalitats que abanderarien els diferents sectors.
27-28 de novembre	20a Cimera del G-20. El president sud-africà, Cyril Ramaphosa, diana de crítiques a casa per l'imparable declivi electoral i les fractures internes del seu partit, el Congrés Nacional Africà (ANC), té moltes esperances dipositades en els resultats de la vintena trobada del més prestigiós i influent fòrum mundial de líders que, per primera vegada, tindrà lloc en un país de l'Àfrica. El seu col·lega del Brasil, Lula da Silva, amfitrió del G-20 l'any 2024, ha apuntat a la cimera de Johannesburg com un possible escenari per a la signatura de l'acord de lliure comerç entre el MERCOSUR i la UE, en negociacions des del 1999.
30 de novembre	Eleccions generals a Hondures. S'elegerà el successor de la presidenta Xiomara Castro, del partit d'esquerres Lliure, que, d'acord amb la Constitució, no pot encadenar un segon mandat després de l'iniciat el 27 de gener de 2022.
Novembre	2a Cimera Mundial sobre Desenvolupament Social (WSSD2) a Qatar. Segona cimera, després de la celebrada a Copenhaguen el 1995, dedicada al desenvolupament social just i sostenible al planeta. La WSSD2, convocada per l'Assemblea General de l'ONU, analitzarà els déficits en l'aplicació de la Declaració de Copenhaguen i, segons els seus organitzadors, hauria de reimpulsar el pla d'acció per a la consecució de l'Agenda 2030. Altres instruments directament relacionats són l'IFFD4, que se celebrarà a Sevilla a l'estiu, i la Cimera del Futur, duta a terme el 2024 a Nova York.
Novembre	32a Cimera de l'APEC. Gyeongju, una ciutat costanera de Corea del Sud, rebrà els caps d'estat i de govern del major grup regional de cooperació econòmica i comercial (superant la UE/EEE, la RCEP, el Acord Ampli i Progressista d'Associació Transpacífica (CPTPP), la el Marc Econòmic de l'Indopacífic (IPEF) o l'ASEAN), que integra 21 països de la conca del Pacífic, entre ells la Xina, els Estats Units, Rússia i el Japó, així com 12 de les 25 principals economies tenint en compte el seu PIB. L'APEC no ha arribat a dotar-se d'una àrea de lliure comerç, però les seves cimeres de líders revesteixen un alt nivell polític i diplomàtic.
1 de desembre	Centenari dels Tractats de Locarno. L'any 1925, la signatura de set acords internacionals negociats per Alemanya, França, el Regne Unit, Itàlia, Polònia, Bèlgica i Txecoslovàquia a la conferència celebrada a la ciutat suïssa va posar les bases per a un nou ordre de pau, seguretat i inviolabilitat de les fronteres a l'Europa posterior a la Primera Guerra Mundial. L'anomenat esperit de Locarno va permetre l'ingrés de l'Alemanya de Weimar a la Societat de Nacions, però l'adveniment del nazisme va venir a enterrar aquelles aspiracions.
Primera setmana de desembre	10a Cimera de les Amèriques. Des del 1994, i amb una periodicitat trienal, la Cimera de les Amèriques és el format institucionalitzat per a la reunió política dels caps dels 35 estats sobirans del continent, dos dels quals no figuren a l'OEA. L'any 2022 el president Biden no va convidar a la Cimera de Los Angeles els líders de Cuba, Nicaragua i Veneçuela per considerar que els seus règims eren dictadures, decisió que va suscitar polèmica en altres delegacions llatinoamericanes. El Govern dominicà, que acollirà la cimera a Punta Cana, enfoca la cita del 2025 amb criteri «inclusiu» i confia que no hi hagi controvèrsies.
14 de desembre	30è aniversari dels acords de pau de Dayton. Els acords signats a la base militar estatunidenca de Dayton van posar fi a la guerra de Bòsnia, amb tràgics episodis com el genocidi de Srebrenica. En una negociació de pau que va ignorar les qüestions de gènere, Dayton va condemnar les dones bosnianes a ser supervivents de la guerra i víctimes de la pau, en no abordar la violència sexual com a arma de guerra, deixant ferides encara obertes.

Pendent	9a Cimera de la CELAC i 4a Cimera CELAC-UE. Com a president temporal, Colòmbia es farà càrrec de la cita anual de caps d'estat i de govern de la Comunitat d'Estats Latinoamericans i Caribenys , on 33 països sobirans del continent aborden la seva integració sense comptar amb els Estats Units i el Canadà. La Cimera biregional CELAC-UE buscarà una agenda comuna d'interessos sobre cooperació i inversió, proporcionant un context més multilateral als acords d'associació o de lliure comerç entre la UE i diversos països i blocs subregionals d'Amèrica.
Pendent	17a Cimera dels BRICS. L'associació intergovernamental formada el 2006 pel Brasil, Rússia, l'Índia i la Xina es troba en plena expansió, i durant el 2025 celebrarà, a Brasil, la seva dissetena cimera, a la qual assistiran els líders dels nou estats membres i els dels països associats i candidats a l'adhesió, reunits com a BRICS+ . Els impulsors del fòrum emmarquen les seves activitats en la competició amb les potències occidentals per aconseguir un ordre mundial multipolar que incorpori el Sud global.
Pendent	25a Cimera de l'Organització de Cooperació de Shanghai (OCS). La Xina, la potència asiàtica fundadora tornarà a orquestrar la trobada anual de líders de la OCS , creada en 2001 juntament amb Rússia, el seu principal soci estratègic en l'actualitat. Enguany, el tema principal serà el desenvolupament sostenible i el potencial desplegament del sistema de navegació per satèl·lit <i>Beidou</i> entre els seus membres. Al Consell de caps d'estat dels deu estats membres s'uniran els dirigents dels països observadors i associats, en el format OCS+.
Pendent	6a Cimera del Diàleg de Seguretat Quadrilateral (QUAD). L'Índia acollirà per primera vegada una cimera de dirigents del QUAD, fòrum de conversa en el qual la potència asiàtica ve tractant amb els Estats Units, el Japó i Austràlia diversos temes d'interès tant diplomàtics com de seguretat, amb la mirada posada a la Xina. El diàleg del QUAD és paral·lel als exercicis militars aeronaus conjunts Malabar, duts a terme cada any en aigües de l'Índic o del Pacífic.
Pendent	34a Cimera de la Lliga Àrab. L'Iraq acollirà la trobada anual de líders de la Lliga Àrab , que, com a organització, es mostra incapaç d'influir positivament tant respecte els conflictes armats i territorials que venen colpint diversos dels seus membres (Síria, el Sudan, el Iemen, Líbia, Somàlia), com respecte la pacificació de les guerres que Israel ve lliurant des del 2023 contra el Hamàs palestí, a Gaza, i contra Hezbol·là, al Líban. A més, la seva postura en relació amb l'Iran dista de ser unànime.
Pendent	17a Cimera de l'Organització de Cooperació Econòmica. L'Azerbaidjan, un dels països que més avantatges estratègics està obtenint de la guerra d'Ucraïna, allotjarà la reunió de presidents d'aquesta organització de deu governs euroasiàtics que inclou Turquia, l'Iran i tota l'Àsia Central, però no Rússia i la Xina. El país transcaucàsic exportador de petroli ja va organitzar la COP 29, del 2024, i al 2025 serà la seu també d'una cimera de l'Organització d'Estats Túrquics.
Pendent	Ingrés de Bulgària a l'OCDE. L'any 2022 l' OCDE va activar les discussions per als ingressos de sis països, l'Argentina, el Brasil, Bulgària, Croàcia, el Perú i Romania, als quals el 2024 es van sumar Tailàndia i Indonèsia. De tots ells, el més avançant per entrar al club de les economies desenvolupades de mercat i compromeses amb la democràcia sembla ser Bulgària , que espera convertir-se en el 39è estat membre a finals del 2025.
Pendent	Noruega prohibeix la venda de cotxes nous de gasolina i dièsel. El Govern d'Oslo s'ha proposat que a partir del 2025 tots els cotxes de nova fabricació tinguin zero emissions carbòniques, és a dir, que siguin elèctrics o s'impulsin amb hidrogen. La prohibició de Noruega –precisament, gran productor d'hidrocarburs– s'avança una dècada a l'objectiu traçat per la UE. Pel que fa a la neutralitat climàtica global, la seva previsió se situa a l'entorn del 2030, 20 anys abans que a la UE.